

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 50 lir

TRST, nedelja 13. septembra 1964

Leto XX. - Št. 207 (5890)

Igra z ognjem

V razgovoru z japonskimi socialisti, ki je dobil s posredovanjem moskovske «Pravde» veliko puščico, je začel Maocetung z lagodnostjo, vredno bogov, prenehati z razgovorom. Brezbrizno ali vsaj navidezno brezbrizno odpira Pandorino skrinjico polno hudih burj in nadlog. Tokrat se ne giblje v sferi splošnih razmišljanj v vojni kot sredstvu za doseg sveta sreče in izobilja, temveč na področju konkretnih idej, ki bi bile trden kazipot v atomsko katastrofo človeštva, če bi jih uporabljali v praksi mednarodnih odnošajev.

Kaj je bistvo teh idej? Če naj verjamemo izjavam japonskih socialistov in ni razlogov, da bi jim ne verjeli, ker jih Kitajci niso zanimali, Maocetung meni, da narodnostna ozemlja niso pravično razporejena, da je — v primeru, o katerem podrobno razpravlja — carska Rusija zavzela ozemlja, ki bi morala biti na podlagi zgodovinskih dokazov kitajska, in da Kitajski glede tega še ni upredložila računov ali ustreznih zahtev. Mimogrede Maocetung dvomi tudi o drugih mejah Sovjetske zveze in, kakor smo že povedali, tudi o mnogih drugih mejah sveta.

Kakor ob drugih priložnostih, predsednik Komunistične partije Kitajske, tudi v tem primeru utemeljuje svoje trditve z nekaterimi dejstvi, toda z zelo poenostavljenimi in po pacenimi dejstvi, iz katerih je mogoče dobiti napačne sklepe. Seveda so narodnostna ozemlja neenakomerno in v nekem smislu nepravilno porazdeljena, kakor je neenakomerno razporejeno tudi prebivalstvo zemeljske oble. Človeštvo živi in bo verjetno dolgo živelo v narodnostnih skupnostih, na ozemljih, ki njihova velikost in bogastvo nista proizvod nikakršnega racionalnega mednarodnega planiranja in delitve, temveč sile, osvajanj, diktatorov, kupovanj, pogodb, lahko bi rekli naključja, okoliščin, ki imajo le malo ali nobene zveze z etničnimi kategorijami pravice ali krivice. So narodi, ki uživajo blagoslov velikih in bogatih ozemelj, in narodi, ki so stisnjeni na razmeroma majhne prostore, do katerih je bila tudi narava skopa. Dodajmo, da so narodi, ki so spet zaradi raznovrstnih okoliščin dosegli na majhnih in v marsičem revnih ozemljih veliko blaginjo, in narodi, ki žive na velikih in potencialno bogatih ozemljih, ki se vedno večina v bedi. Celo če bi bila upravičena razdelitev ozemelj tehnično mogoča, bi sama po sebi še ne uredila nobenega izmed ključnih problemov sodobnega sveta, ker je treba urediti iskati predvsem v enakomerni razdelitvi dobrin v nacionalnih in mednarodnih okvirih. Kar zadeva to drugo, boljše mednarodno delitev, je v sodobnih razmerah ni mogoče doseči niti z odloki zahtevnih osrečevalcev sveta niti z diktati, temveč samo z vztrajnimi naprednimi akcijami v razmerah miru in sodelovanja. Kitajski voditelji jih odklanjajo z enako lahkotjo kakor tudi čut za svojo mednarodno odgovornost.

Vse to seveda ne pomeni zanikanja ozemeljskih problemov in sporov in možnosti za ureditev teh sporov med suverenimi državami, temveč samo jasno opozorjanje na dve bistveni medsebojno tesno povezani o-

koliščini: da se je potrebno bjevati za napredek, vključno tudi za bolj enakomerno delitev proizvodnih sredstev in dobrin, da se bo potrebno verjetno še dolgo bojevali na »pododvovalnih« ozemljih in drugič, da je potrebno iskati rešitev za morebitne ozemeljske spore v razmerah konstruktivnega mednarodnega sodelovanja, v luči velike nevarnosti, ki nam vsem grozi. Maocetung je očitno zamenjal prvo in drugo.

Naj bo izrekanje »nezmotljivih« soob in »preprostost« sekane zapletenih vzolov še tako značilno za njegovo politično osebnost, načrtovanja ozemeljskih problemov, tako »splošnih« kakor konkretnih v tej obliki in v tem času, ne moremo imeti samo za demonstracijo izvirnosti pri obravnavanju velikih dilem našega časa. Načrtovanje ozemeljskih zahtev ima prav gotovo zelo določen praktični smisel tako na domačem, kitajskem kakor na mednarodnem terenu. Nemara vsi smotri še niso popolnoma jasni, ne dvomno pa so teritorialne zahteve do Sovjetske zveze z vsoto priloženo argumentacijo pokus, za domače potrebe bolj »razumljivo« razložiti kitajski sovjetski spor in tudi bolj primeren za politično agitacijo kot so visoteleci »ideološki« traktati. Glede tega se lahko kitajski voditelji oprajo na bogate izkušnje iz bližnje in daljnje preteklosti, pridobljene pri različnih prizadevanjih, da bi notranje težave spremenili v mednarodnopolitične pritisk in pustolovščine. Drugi smoter teorije o pravičnejši razdelitvi ozemelj je v vsakem primeru povzročati težave v odnosih med Sovjetsko zvezo in nekaterimi drugimi socialističnimi državami. Naposled bi morale rabiti tudi zato, da bi politično izrinili ZSSR iz Azije in so samo druga izdaja teze, da Sovjetska zveza ni azijska država in da zaradi tega zanjo ni mesta v afriški azijskem sodelovanju, ki ga Kitajski vztrajno skuša podrediti lastnim težnjam.

Simptomatično je, da je v Maocetungovih izjavah japonskim socialistom razlaga o ozemeljskih zahtevah do Sovjetske zveze tesno povezana z znano teorijo o »vmesnih conah«, po kateri naj bi bili Sovjetska zveza in Združene države predstava za vladanje svetu ali za sporazumno delitev gospodovanja, druge države, z izjemo tistih, ki jih sovjetski voditelji iz takih ali drugačnih razlogov ne priznavajo, pa potencialne zavezanice proti ameriško sovjetskemu gospodstvu.

To je v bistvu nova ponudba državam namišljenih »vmesnih con«, zlasti nekaterim bolj razvitim kapitalističnim državam za medsebojno podporo pri vsakršnih zahtevah, ob jasnih napovedi, da bi v tem primeru ne bilo treba upoštevati narave in upravičenosti zahtev.

Dodveja se nam, da te nove manifestacije politične brezobzirnosti kitajskega vodstva ni potrebno presojati z gledišča moralne niti z gledišča marksističnega ali kakršnegakoli drugega naprednega nazora. Saj bi to ne imelo nikakršnega smisla. Proučevati jo je potrebno predvsem v luči njenega dejanskega vpliva v mednarodnem življenju. Ta grobi poskus pokaže v mednarodnih odnosih napetost, opozorja na to, da bi bila potrebna še bolj premišljena in organizirana prizadevanja za postopno ureditev resničnih dilem našega sveta, za dokončno izključitev vseh oblik sile in pritiska v odnosih med neodvisnimi državami kakor tudi vseh oblik zatiranja, izkoriščanja in neenakopravnosti. Tak bo je lahko uspešen samo ob uveljavljanju zares demokratičnega mednarodnega sodelovanja, ob doslednem spoštovanju neogibnih razlikov v sistemih in oblikah življenja pa tudi bistvenih skupnih interesov. Vse to se seveda nanaša predvsem na zagovornike socializma in napredka, ki so najbolj prizadevali zaradi poigravanja kitajskih voditeljev s šovinizmom in ekspanzionizmom.

G. A.

Včeraj se je začel v Rimu IX. kongres krščanske demokracije. Na sliki vidimo prvake štirih struj te največje italijanske stranke. Zgoraj: prvak struje »Impegno democratico« (48,4 odst. delegatov) in sedanjí politični tajnik stranke Mariano Rumor (levo) in Giulio Pastore, prvak struje »Forze nuove« (20,1 odst.). — Spodaj: Amintore Fanfani, bivši predsednik vlade, ki vodi strujo »Nuove cronache« (20,7 odst.) in Mario Scelba, prav tako bivši predsednik vlade (10,8 odst.), ki vodi strujo »Centrismo popolare«, ki edina nasprotuje politiki levega centra

VČERAJ SE JE ZAČEL V RIMU IX. KONGRES KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

Politični tajnik KD Mariano Rumor potrdil dosedanje usmeritev sodelovanja s socialisti

Predstavniki štirih struj bodo obrazložili danes svoje resolucije, jutri pa se bo začela diskusija, ki bo trajala do torka - Prvi odmevi na poročilo Rumorja

RIM, 12. — Danes ob 11. uri se je začel v palači EUR v Rimu IX. kongres KD. Kongresa se udeležuje 705 delegatov, ki zastopajo okrog milijon šeststo tisoč članov. Kongresu prisostvujejo tudi delegacije demokratičnih strank iz tujih držav in delegacije italijanskih strank PSI zastopajo: namestnik tajnika Brodolini, Venturini, Paolucci in Tolloy; PSIUP: Luzzatto in Valori; KPI: Ingrao; PLI: Cantalupo in D'Andrea; PSDI: tajnik Tanassi in Pellicani; PDUIU: Caroleo; MSI: Romualdi in Ferretti.

Pred začetkom kongresa so se delegati udeležili maše za dušnice za pokojnim De Gasperijem. Potem ko je predsednik kongresa Piconi otvoril kongres s kratkim govorom, so kongres pozdravile delegacije tujih demokratičnih strank (Venezuela, Zahodna Nemčija, Nizozemska, Argentina, Čile). Pozdravne besede kongresu so prinesli: rimski župan Petrucci, tajnik rimske federacije KD Pont, predsednik italijanskega sveta evropskega gibanja Petrilli in glavni tajnik Demokratske zveze srednje Evrope. S tem je bil zaključen otvoritveni del kongresa. Politični tajnik Rumor je imel svoje poročilo na popoldanskem zasedanju ob 17.30 in je trajalo tri ure.

Jutri bodo predstavniki štirih struj obrazložili svoje resolucije, v ponedeljek pa se bo začela diskusija o poročilu Rumorja, ki bo trajala do torka popoldne, ko bo Rumor imel zaključno besedo, na kar bodo sledile volitve novega glavnega odbora stranke. Po poročilu tajnika KD Rumorja so se novinarji obrnili na predstavnike političnih strank ter jih vprašali za njihovo mnenje o tem poročilu. Colombo, ki je eden voditeljev večinske struje, je povsem soglasen s poročilom tajnika; tudi Pörrani (Fanfanijeva struja) je zadovoljen s poročilom; Elkan (pristaš Scelbe) je našel v poročilu prevelik optimizem glede odnosov s socialisti in podcenjevanje težkote tega sodelovanja; Galloni (»forze nuove«-zdravljena levica) je bil zelo kritičen in je pripomnil, da je v tem poročilu precej vrzeli, ker preskoči kritično razdobje levega centra od 8. januarja 1963 do sedaj, kar je prvič Morove vlade, krizo te vlade in sestave druge Morove vlade, kar po njegovem mnenju potrjuje »zmerno tolmachenje« politike levega centra. Brodolini (namestnik tajnika PSI) pa je dejal med drugim, da je v poročilu »očitna volja, da se nadaljuje politika levega centra in da se jo smatra za dolgotrajno perspektivo, ki je povezana s smotri večje socialne pravičnosti in svobode. Podobne ocene poročila sta dala tudi tajnik PSDI Tanassi in tajnik PRI Terrana. Ingrao (KPI) je dejal, da je poročilo v zaostanku, v primeru z razvojem notranjega in mednarodnega položaja; da potrjuje zmerno usmerjenost in da se tu pa tam zateka k zastarelim prijemom iz razdobja hladne vojne. Ingrao je izrazil tudi svoje začetnje, da ta »evlika politična sila, kakršna je KD«, ni povedala svoje besede vsaj glede ene katerega važnih vprašanj, ki jih je Togliattijev dokument našel z odprtim in kritičnim duhom in glede katerih se diskutira ne le v Italiji. Valori (PSIUP) je dejal med drugim, da ga je poročilo razočaralo, zlasti kar zadeva »politično-kulturno analizo sil, ki delujejo v italijanski družbi in njenih bistvenih vprašanj. Poročilo »oporučuje« zmerno smotro, tipično za dorotejce, ki jih KD določa levmu centru.

Poročilo Rumorja se deli v šest delov: 1. KD in njen IX.

kongres; 2. italijanska družba; 3. država; 4. gospodarska politika; 5. mednarodna vprašanja; 6. stranka.

V prvem delu svojega poročila je Rumor orisal historiat političnega in gospodarskega razvoja po kongresu v Neaplju, kjer se je KD odločila za sponkuzno sodelovanje s socialisti, pri čemer se je dotaknil prve vlade levega centra s Fanfanijem, volitve 28. aprila lani, Leonejeve upravne vlade, prve in druge Morove vlade, ne da bi globlje analiziral vzroke, ki so povzročili »odvislost« Fanfanija, prvi Morov neuspeh in krizo prve Morove vlade. V nadaljevanju svojega poročila se je Rumor zadržal na italijanskih političnih strankah, pri čemer je izključil vsakršno možnost sodelovanja s skrajno desnico in skrajno levo.

težave v liberalno desnico, ker hoče nova vprašanja reševati s starimi metodami. V drugem delu svojega poročila je Rumor orisal politične smotre KD, ki da težko izgradijo pravičnejše in svobodnejše družbe, hkrati pa je pojasnil stališče, ki ga KD zavzema do temeljnih

POLOŽAJ NA JUŽNEM TIROLSKEM

Kancler Klaus poziva atentatorje, naj odložijo orožje

V četrtek je bila med spopadom z atentatorji ranjena tudi 22-letna Matilde Mair, ki so jo šele včeraj pripeljali v bolnišnico

BOCEN, 12. — Preteklo noč in v teku današnjega dneva ni bilo nobenih vesti o kakih novih atentatih ali spopadih na Južnem Tirolskem. Danes popoldne so pripeljali iz obmejnega vasišča Tesulberg (Montastion), kjer je prišlo prejšnji četrtek do spopada: 22-letna Matilde Mair, ki je bila ranjena v prsa. Njeni sorodniki so izjavili, da je bila ranjena med omenjenim spopadom in da jim je tamkajšnji zdravnik svedočal, naj jo odpeljejo v bolnišnico, kjer so jo zagotovili, da bo ozdravela v tridesetih dneh. Matilde Mair je baje tudi duševno bolna. V Brunecu je bil danes pogreb obeh mladih alpincev, ki sta po nesreči izgubila življenje med vojaškim širjenjem terena in iskanjem atentatorjev. Iz cerkve so krste prepešljali na železniško postajo, kjer so jih položili v poseben vagon, da bi jih pokopali v Trentu, oziroma v Bussolengu pri Veroni, kjer sta alpinca doma.

Policija, vojska in karabinjerji so

tudi danes ves dan iskali atentatorje v zlasti v okolici Teselberga. V neki hiši blizu cerkve so našli majhno poljsko radiooddaljno postajo, ki je verjetno služila atentatorjem za signaliziranje prihoda vojakov. Policija miali, da so trije atentatorji, o katerih smo že poročali, že prekopali mejo, ki je oddaljena tri ure hoda od vasi, ali pa da se skrivajo v kaki jami, ki so jo že pripravili. Vojska in policija se poslužuje tudi helikopterja. V Bocen je prišel danes iz Rima namestnik načelnika policije Dr. Ortona. Pokrajinski odbor krščanske demokracije iz Bocna pa je odpovedal jutrišnje zborovanje, ker se hoče izogniti »slabemu dejanju, ki bi utegnilo povzročiti negativne in psihološki odraz položaja.

Avstrijski kancler Klaus je o dogodkih na Južnem Tirolskem govoril včeraj po radiu. Najprej je dejal, da sta v Zenevi avstrijska in italijanska delegacija na pogajanjih

Sedem dni v svetu

Italija
Po dolgotrajni diskusiji, v kateri so predsejem demokratski poslanci poskušali vse, da bi jo zavlekli čim dlje, je poslanska zbornica odobrila vladne zakonske ukrepe glede kmetijstva, ki pomenijo znatno izboljšanje delovnih pogojev splošnarjev in kolonov, hkrati pa pomenijo postopno ukinitve teh zastarelih oblik kapitalističnega izkoriščanja v kmetijstvu, ker vsebujejo tudi prepoved sklepanja novih spojuvniških agrarnih pogojev. Po objavi v uradnem listu republike bodo ti ukrepi postali pravomočni v najneopredelnejši posledica tega bo, da bodo splošnarji obdržali zase 58 odst. je-senskega pridelka.

Poslanska zbornica je tudi odobrila vladni ukrep, s katerim se omejuje prodaja na obroke avtomobilov in motornih čolnov ter družini televizorjev, radijskih sprejemnikov, magnetofonov, gramofonov in električnih naprav za gospodinjstvo (hladilnikov, pralnih strojev, sesalcev za prah in podobnih naprav).

V ponedeljek in torek sta se v Zenevi sestala italijanski zunanji minister Saragat in avstrijski zunanji minister Kreisky o zvezi z južnotirolskim vprašanjem, da bi končno premostili spor, ki je nastal med obema državama glede tolmachenja pariškega sporazuma med De Gasperijem in Gruberjem. Črka in duh tega sporazuma določata namreč, da se nemškemu prebivalstvu v Južni Tirolski prizna upravnna avtonomija; z ustanovitvijo avtonomne dežele Trentinsko - Gornje Poudolje pa so ustanovili deželo, v kateri je italijanska prebivalstvo večini v boćenski pokrajini pa, kjer je nemško prebivalstvo sicer v večini, so s politiko industrializacije spremenili etnični značaj Bocna v tolikšno mero, da je italijanski prebivalstvo tega mesta sedaj že v večini. To okoliščina in praktična neučinkovitost samoupravnih pristojnosti boćenske pokrajine glede nekaterih zadev — tudi kljub dejstvu, da nemško prebivalstvo v tej pokrajini uživa določene manjšinske pravice (šole, deje-zičnost, pravico uporabe svojeje-jezikla in javnega življenja) — sprej-zaostriča odnose med Tirolci in Italijani do take mere, da so se ekstremistični elementi zatekli k teroristični dejavnosti. Po tej zaostriči je italijanska vlada imenovala mešano komisijo 19, v kateri so sodelovali tudi predstavniki južnotirolskega prebivalstva, in ta komisija je dosegla soglasje glede večine spornih vprašanj;

Isti dan, ko sta bila Saragat in Kreisky v Zenevi, pa so v bližini italijansko - avstrijske meje v boćenski pokrajini, v bližini 1.800 m, našli ustreljenega južnotirolskega avstrijskega voditelja Amplatza (italijanska verzija), drugega voditelja Klotza, ki je bil z Amplatza v isti luči, na so ranjenega aretirali v Avstriji; Klotz pa je izjavil, da so ju italijanski karabinjerji poneli obkolili in nanju streljali. Amplatza da so ubili, njemu na da se je posrečilo zbežati. Ta verzija so italijanske oblasti zvezo demantirale. Zadeva je zelo zapletena in nosi vse znake neobojne zapletenega kriminalnega romana.

Tajnik KPI Longo je imel tiskovno konferenco na televiziji oddaji »Politichne tribune«, med katero je poudaril, da bo KPI sledila smernicam, ki jih je Togliatti začrtal v svojem znanem dokumentu pred svojo smrtjo: italijanska pot napredovanja v socialističnem in vodilni avtonomni obse-čena večstranskega sistema. Kar zadeva sklicanje mednarodne konference komunističnih strank, na kateri naj bi zavzeli stališče glede ideološko-političnega spora med sovjetskimi in kitajskimi komunisti, je Longo dejal, da je stališče KPI glede tega sicer precej omejeno, vendar pa da bodo še nadalje vztrajali na tem stališču, ker da je to v interesu enotnosti mednarodnega komunističnega gibanja, ki da je danes bolj potrebna kot kdajkoli prej.

Glede politike in programa levega centra pa je Longo dejal, da je ta politika že doživela volom, ker da je brez podpore KPI ne-mogoče uresničenje vsakršnega programa reform.

(Nadaljevanje na 2. strani)

DANES

Včeraj je bil prvi dan kongresa krščanske demokracije. Glavna točka dnevnega reda je bilo tri ure dolgo poročilo političnega tajnika Mariana Rumorja, v katerem pa ni povedal nič takega, kar bi bilo bistveno novo: vnovič je potrdil pravilnost politike levega centra in poudaril nujnost njene nadaljevanja. — Avstrijski kancler Klaus pa je v svojem radijskem govoru pozval južnotirolske atentatorje, naj odložijo orožje. Precej pozitivno je ocenil zvezo Italije in Avstrije ter izrazil upanje, da bo na prihodnjih pogajanjih spor rešen, tako da bi obdržali lahko — v skladu z resolucijo OZN — na prihodnjem zasedanju generalne skupščine Združenih narodov poročali, da je spor na miren način rešen, kar bi bil v sedanjem političnem položaju eden dokaz, da se tudi najtežja vprašanja lahko rešijo s pogajanjem.

Po zadnjih poročilih postaja v teh dneh poleg Cipra, Vietnam in Konga nevarna, začne vojna tudi Malajzija. Včeraj je vrhovni poveljnik indonezijske vojske podpisal odlok o mobilizaciji prostovoljcev za uničenje Malajzije. Hkrati pa so štiri malezijska letala bombardirala džunglo, v kateri se baje skrivajo indonezijski padalci in gverilci. V Singapurju so bile včeraj demonstracije; policija je razgnala demonstrante, ki so skušali priti v kitajski del mesta.

Na Cipru se vedno veda napetost zaradi graditve ceste iz neke turške vasi do gradu Hilarion. General Fimaja je včeraj ugotovil, da ima prebivalstvo Kine samo še za štiri dni hrane. Fimaja je po eni strani odločno protestiral zaradi graditve ceste pri turškem voditelju Kućuku, po drugi strani pa je zahteval razgovor z Makariosom, ki trdi da so turške obtožbe glede pomankanja živil brez podlage.

Na tem razgovoru je prišlo do sporazuma. Na prednostni seji varnostnega sveta je sovjetski delegat zahteval takojšnjo ukinitve zatiranih ukrepov proti grškim državljanom v Carigradu, ciprski zunanji minister Kiprianu pa je izjavil, da vidi njegova vlada v poskusu Turčije, da bi dobavljala živila ciprskim Turkom, novo napadalo dejanje.

Marsal Tito je danes že tretji dan na uradnem obisku na Madžarskem, kjer bo ostal še dva dni. Predsednik vzhodnoevropskega državnega sveta Walter Ulbricht pa je sedaj na obisku na Bolgarskem in se bo 20. hm. v Beogradu sestel z maršalom Titom.

V senci atomskih bomb

NAPETOST NA CIPRU SE NI POPUSTILA

Protest poveljnika OZN pri Kučuku zaradi graditve strateške ceste

Pred ureditvijo spora glede dobavljanja živil turški vasi Kokini? Poziv Turčiji v varnostnem svetu, naj preneha zatirati grške državljane v Carigradu

NIKOZIJA, 12. — Poveljnik sil OZN na Cipru general Timaja je poslal odločen protest ciprskemu podpredsedniku, turškemu voditelju Kučuku zaradi graditve ceste iz turške vasi Temblis do gradu Hilarion. Na tem področju je zelo napeto. Kanadski oddelki OZN so zavzeli novo položaje na bližnjih vrhovih.

Davi je general Timaja v spremstvu turškega odpravnika poslov na Cipru in predstavnikov Rdečega križa prišel s helikopterjem v turško vas Kokino, da se prepriča o tamkajšnjem stanju. Kako je znano, je turška vlada včeraj sporočila, da bo pošiljala po morju živila za ta kraj, predsednik Makarios pa je izjavil, da se bo z vsemi sredstvi uprl temu in je dodal, da so turške obtožbe glede pomanjkanja živil v Kokini brez podlage.

General Timaja je po svojem obisku v Kokini izjavil, da ima prebivalstvo tega kraja živila še za štiri dni, tudi s stroгим racionaliziranjem, kateremu je podvrženo. Tako nato se je sestal s predsednikom Makariosom, ki mu je sporočil, da bo dovolil, da se ciprski Turkom v Kokini pošljejo primerne količine živil. Sporočil je tudi, da bo ciprska vlada plačala ta živila, če jih ne bodo mogli plačati ciprski Turki. Zatem je Makarios izjavil, da je pripravljen sprejeti pomoč turške vlade, če se bodo živila razkladala v običajnih pristaniščih z normalnim postopkom in ne v Kokini. General Timaja je to takoj brojavil U Tantu v New Yorku.

Posebni predstavnik tajnika OZN na Cipru Galo Plaza se je vrnil danes iz Ženeve v Nikozijo. Izjavil je, da so bili njegovi razgovori s ciprskimi pristojnimi uradi zelo plodni, in da je Bunchem zelo plodni, in

Carigrada, češ da so izgnali «samo nekaj stotin grških prevratnikov». Seja je bila nato prekinjena, ne da bi določili datum nove seje.

Petarda med govorom Roberta Kennedyja

NEW YORK, 12. — Med govorom Roberta Kennedyja, ki kandidira za senatorsko mesto v New Yorku, je nekdo vrzel skozi okno na ulico petardo, ki je eksplodirala več metrov od kraja, kjer je govoril Kennedy. Prvotno so mislili, da gre za običajno eksplozijo v izpušni cevi katkega motorja, pozneje pa so opazili dim in poljica je ugotovila, da gre za petardo. Kennedy je nemoteno nadaljeval svoj govor, Policija ni še ugotovila, ali je bila petarda namenjena Kennedyju.

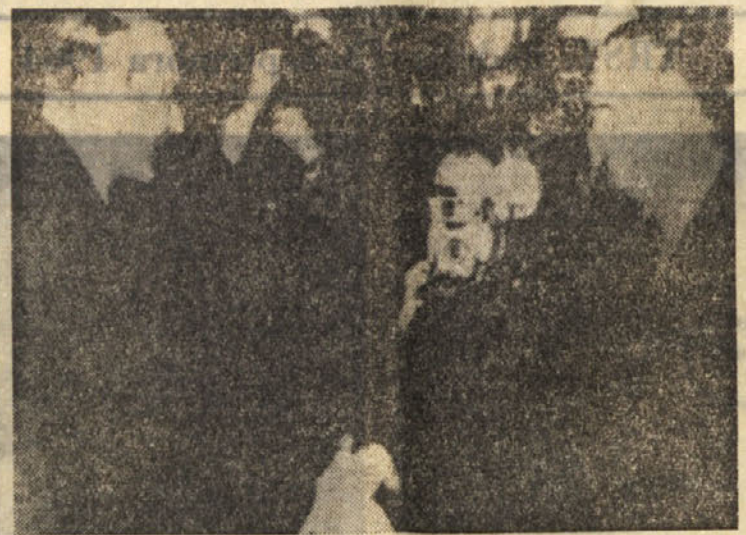
Predsednik ameriškega vrhovnega sodišča Warren je nočjo sporočil, da bo poročilo preiskovalne komisije o umoru predsednika Kennedyja v kratkem pripravljeno in da ga bodo verjetno prihodnji teden poslali predsedniku Johnsonu. Dan objave poročila na bo odvšen od Beke hiše. Domnevajo, da bo dokument verjetno objavljen okoli 27. septembra.

Zatrjuje se, da poročilo ne bo v celoti objavljeno, temveč samo v izveščkih. Dekret, s katerim je bila imenovana komisija, določa namreč, da se bo poročilo objavilo v Beli hiši, ki bo odločila, kateri deli poročila naj se objavijo.

S TITOVEGA OBISKA NA MADŽARSKEM

Obisk tovarn in okolice Budimpešte

Govori Tita in Kadarja na delavskem zborovanju

Tito in Kadarja se pozdravljata ob Titovem prihodu v Budimpešto

BUDIMPEŠTA, 12. — Predsednik SFRJ maršal Tito je danes v spremstvu predsednika madžarske vlade János Kádárja obiskal eno največjih in najstarejših madžarskih tovarn «Ganz - Moavag» v Budimpešti. Tovarna, ki je bila zgrajena leta 1884, proizvaja danes Dieselske lokomotive, motorne ladje, mostne konstrukcije, žarnice, naprave in druge proizvode v vrednosti okoli 3 milijarde forintov.

Po ogledu tovarne je bilo v obratu Diesel lokomotiv zborovanje, na katerem sta János Kádár in maršal Tito govorila pred 10.000 delavci. Kádár je v svojem govoru poudaril pomembno zaupanje madžarske vlade v silo miru, napredka in socializma in dejal, da je osnova madžarske zunanje politike borba za mir, socializem in napredek in da se ne bo menjala. Ko je govoril o razvoju odnosov z Jugoslavijo, je Kádár poudaril enotnost v naporih obeh držav v borbi za mir in socializem in ugotovil, da se ti odnosi iz dneva v dan krepijo.

Predsednik Jugoslavije je v kratkem podzvojnem govoru prinesel najboljše želje narodov Jugoslavije narodom Madžarske, govoril je o jugoslovanskih problemih, izkazal jim v dosegih in prikazal napore jugoslovanskih narodov med vojno in po njej. Ko je govoril o gospodarskih odnosih med Madžarsko in Jugoslavijo, je poudaril potrebo nadaljnje razširitve teh odnosov in dejal, da so trenutno v teku zadevni razgovori. Na koncu svojega govora se je maršal Tito dotaknil tudi odnosov med socialističnimi državami in pogojev, ki so potrebni, da bi se zagotovili njihovi nadaljnji razvoji. Prvi največji pogoj je ohranitev miru, drugi pa, da med socialističnimi državami vladajo čim boljši in pravilni odnosi in enotnost. V zvezi s tem je maršal Tito ocenil politiko voditeljev KP Kitajske kot destruktivno in razbijaško, ki lahko koristi samo sovražnikom delavskega razreda in socializma ter mednarodni imperialistični reakciji. Maršal Tito je dejal, da se bo Jugoslavija borila proti tem razbijaškim tendencam z isto doslednostjo, kot se je do sedaj borila za mir, za pravilne mednarodne odnose, za mirujočino aktivno sodelovanje med državami z različno družbeno ureditvijo.

Pred obiskom tovarne «Ganz - Moavag» je predsednik Tito poudaril, da je eden od glavnih vzrokov za napetosti med državami, ki jih zasedajo, pomanjkanje energije. Popolniti je Tito z ostalimi člani spremstva obiskal okolico glavnega mesta Madžarske.

Pred razgovori med SFRJ in Grčijo
BEOGRAD, 12. — Po vseh iz dobro obveščenih krogov se bodo konec tega meseca začeli v Atenah razgovori med delegacijama Jugoslavije in Grčije o nekaterih vprašanih skupnega interesa, med katerimi tudi o normalizaciji obmejnih prometnih razmerij, o razvoju jugoslovanskega zveznega ceste, o železniškem prometu in o nekaterih lastniških vprašanjih.

Danes volitve v San Marino
SAN MARINO, 12. — Jutri bodo v San Marinu volitve za obnovitev velikega in glavnega sveta. Vpisanih je nad 15.000 volivcev. Prvičkrat bodo volili tudi ženske, ki jih je 7.350. Stevilni državljani San Marina so v tujini in mnogi bodo prišli v domovino zaradi volitev. Sicer pa bo zaenaj veljavno tudi glasovanje po pošti.

Predloženi je pet list: komunistična, socialistična, gibanje za ustavno svobodo, demokratična in socialdemokratska.
Vlado v San Marinu sestavljajo sedaj demokratični in socialdemokratski, ki imajo večino od oktobra 1957. V velikem svetu je 27 demokratičnikov, 9 socialdemokratov, 8 socialistov in 16 komunistov. Pri volitvah leta 1959 je bilo vpisanih v volilne sezname samo 7.514 volivcev, ker ženske niso imele volilne pravice.

Snežni človek
MOSKVA, 12. — Agencija Tass javlja, da je skupina sovjetskih študentov, ki išče snežnega človeka, našla na Kavkazu dobro oprejen okostnjak, ki je podoben opisu snežnega človeka, ki ga podale številne priče. Tasa dodaja, da je okostnjak podoben človeškemu okostnjaku in da se tako

Sedem dni v svetu

(Nadaljevanje s 1. strani)

Djerdap
Pravni teden so v Djerdapu slovenski delci, ki so zaradi velikega hidroenergetskega in plinovnega sistema, s tem da bodo ukrotili Donavo na njenem najbolj divjem mestu. Delo bo trajalo sedem let, in tedaj bo nastalo na tem kraju 180 kilometrov dolgo jezovo z največjo udarnostjo v Evropi. Slovesnosti sta se udeležila predsednik Tito in romunski predsednik Dej, ki sta odkrila spominke obelisk na mestih, kjer bo začela leta 1971 obratovati hidrocentrala v Djerdapu v Jugoslaviji in v Zelenih vratih v Romuniji, ki bo proizvajala letno skoraj 11 milijard kilovatnih ur električne energije. Uradno sporočilo poudarja, da bo skupna zgraditev hidroenergetskega in plinovnega sistema pomenila velik korak naprej v nadaljnjem razvoju in razvijanju obeh držav ter most prijateljstva in sodelovanja med tema dvema državama. Poleg tega bo olajšanje prometa po Donavi na omenjenem mestu mnogo prispevalo tudi k razvijanju prijateljskega in sodelovanja med podnastimi državami.

Combe
V Adis Abebi je bila prejšnji teden konferenca organizacije afriške enotnosti, na kateri so razpravljali o položaju v Kongu. Večina sedanjih ministrov se ni dala zapejati po Combeju, ki je skušal doseči, da bi afriške države, ki bi jih on izbral, poslate v Kongu svoje čete, ki naj bi se borile proti osvobodilnim gibanjem. Po dolgih posvetovanjih, med katerimi je Combe postavil pedno nove čete, so se sporazumeli o rešitvi šestih točk, za katero je glasovalo 27 delegatov, medtem ko se jih je šest glasovanja vzdržalo. Te so bile delegacije leopoldovske Kongo, Liberije, Nigerije, Sierre Leone, Toga in Senegal. Delegacija Madagaskarja se glasovanja ni udeležila.

Resolucija poziva kongoško vlado, naj takoj preneha razvijati tuje plačance in naj takoj odpusti tiste, ki so zadržani v Kongu, da bi bilo mogoče rešiti spor. Dokument upošteva tudi slovesno obljubo Combeja, da bo zagotovil varnost vsem borcem, ki bi položili orožje. Zadržani tuji plačanci bodo poslani v tujino s pomočjo organizacije afriške enotnosti poiskati rešitev, ki bi omogočila vzpostavitev miru in reda v državi. Resolucija poziva vse politične voditelje Konga, naj sprejmejo potrebne ukrepe za narodno pomiritev in ustalitev v deželi.

Skenili so, da bodo takoj poslani v Kongu, Burundi in brazzavilski Kongu posebno komisijo, ki jo sestavljajo zastopniki Eilipije, Nigerije, Gvineje, ZAR, Somalije, Gane, Gornje Volte, Tunizije, Kenije in Kameruna. Komisijo vodi predsednik kenijske vlade Jomo Kenyatta. Njena naloga bo, podpreti kongoško vlado pri izvajanju pomiritev in iskati sredstva za pomiritev med Kongom in njegovimi sosedi.

Resolucija vsebuje odločen poziv silam, ki se sedaj vmešavajo v notranje zadeve Konga, naj takoj prenehajo s tem vmešavanjem. Skupno o ministroh sprejeti tudi resolucijo o Južni Rodeziji. Resolucija poziva Veliko Britanijo, da čimprej skliče ustavno konferenco zastopnikov vseh političnih skupin v Južni Rodeziji. Na konferenci bi izdelali ustavo, ki bi upoštevala ustanovitve demokratične vlade, izvoljene na podlagi splošne volilne pravice. Revolucionarna vlada v Stanleyvillu, ki ji predseduje Gbenye, je objavila uradno sporočilo, v katerem je izjavila, da se spoznamo o skupnih obrambnih ukrepih in o ustanovitvi sklada, iz katerega bodo države, ki imajo na Izrael, dobile sredstva za nabavo orožja in druge vojaške opreme. Skupno koordinacijsko poveljstvo bo odločalo o orožju, ki ga bodo kupili iz skupnega sklada.

Arabski poglavarji so dalje sklenili, da se bodo sestali vsako leto septembra. Nadzorstvena komisija, ki jo nadzorovala izvajanje sprejetih sklepov, pa se bo sestajala vsak mesec. Uradno sporočilo o konferenci izrecno poudarja, da bo vsaka naprava, ki bi jo uporabljal Izrael za napad na ostale države in se bodo v takem primeru vse arabske države skupno branile. Sklenili so tudi ustanoviti skupen arabski svet za preučevanje mirovne uporabe atomske energije ter ustanoviti arabsko raziskovalno in politično združenje arabskih držav z drugimi državami in sklenili nadaljevati stike s tujimi državami v skladu z njihovimi stališči v palestinskih vprašanjih. Končno obtožujejo Veliko Britanijo genocida v Južni Arabiji in izrekajo podporo osvobodilni borbi v Angoli, Mozambiku, Južni Rodeziji, portugalski Gvineji in v Južni Afriki ter protestirajo proti prihodnji konferenci bo septembra pridravnega leta v Maroku.

Ženeva
V Ženevi se zasedanje razorožitvene konference blizu koncu. Praktično so se zaključili razprave o vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu. Konferenca se bo zaključila 17. septembra. Na zadnjih dveh sejah bodo pripravljali poročilo o delu konference, ki ga morajo predložiti glavni skupščini OZN. Sedanje zasedanje ni prineslo nobenih praktičnih rezultatov razen zbiranja mnenj o nekaterih vprašanjih.

V Ženevi je 12. dni zasedala tudi tretja mednarodna konferenca o mirovni uporabi atomske energije, ki je zaključila delo v četrti konferenci prof. Eimannov je v zaključnem govoru poudaril, da bo mirovna uporaba atomske energije v tehniki razvijala, temveč tudi v manifestaciji mednarodnega sodelovanja in v tem, da je konferenca dala spodbudo atomskim strokovnjakom vsega sveta za napredovanje pri mirovni uporabi atoma.

Konferenca so se udeležili predstavniki 75 držav z vsega sveta. Države delegacije so šteli skupaj 1.765 članov in strokovnih svetovalec. OZN je bila zastopana predstavniki svojih osmih specializiranih agencij. Konferenca se je udeležila tudi okoli 1.800 opazovalcev iz raznih držav.

Predsednik ameriške atomske komisije prof. Seaborg pa je poudaril, da označuje sedanjost konferenca prvi uspeh ekonomskega razvoja, ki je posledica razvoja atoma. Po trditvi podatki o delovanju obstoječih atomskih elektrarn. Dejal je, da bodo zaradi velikih potreb po energiji in omejenih rezerv klasičnih virov energije, se konference sodelstva skoraj polovico skupne proizvodnje energije črpali iz atomskih virov. Izrekel je prepričanje, da pomeni ta konferenca začetek obdobja jedrske energije in da se obeta konca pomanjkanja energije, ki je spremljala svet še od začetka industrijske revolucije. Z razvojem atomske tehnologije bo mogoče v prihodnje proizvajati dovolj energije za vse narode sveta.

Kuba
Tudi urugvajska vlada je klonila pred pritiskom ZDA ter prekinita diplomatske odnose s Kubo. Sedaj je Mehika edina latinskoameriška država, ki ima diplomatske odnose s Kubo.

Značilno je, da je novi člani predsednik Frei takoj po svoji volitvi izjavil, da se bo zavezal za mirovno inštalacijo sporov zaradi Kube. V mehiških krogih so menili, da bi to olajšalo priaznanje, da bi našli izhod v odnosih med Kubo in ZDA po predsedniških volitvah v ZDA. Posebno pozornost so vzbudile prireditve besedila, da podpira Mehiko v njenem stališču in ji daje prav, ker odlača sklepe organizacije ameriških držav o sankcijah proti Kubi. Znan je, da je prejšnji člani predstavniki Alessandri pred mesecem dni nemudoma prekinita stike s Kubo. Sedajni predsednik pri opazovalcev v Mehiki ugotovi postavlja most za posredovanje med Washingtonom in Havano. Frei sicer ni nikoli povedal, da misli obdržati stike s Kubo, vendar pa njegovo stališče olajšuje tudi stališče Mehike, ki je sedaj pod še močnejšim pritiskom ZDA.

NOGOMET DANES
A LIGA
ATALANTA-BOLOGNA
Angonese
RIGENTINA-FOGGIA INCEDIT
GENOVA-LAZIO
Bernardis
L. R. VICENZA-SAMPDORIA
Carninatti
MILAN-CATANIA
Vazzarini
MESSINA-JUVENTUS
Rigato
ROMA-CAGLIARI
Roversi
TORINO-MANTOVA
Di Tomo
VARESE-INTER
D'Agostini
B LIGA
BARI-REGGIANA
Trullini
CATANZARO-MONZA
Vitallo
LECCO-VENEZIA
Palazzo
LIVORNO-PADOVA
Gonella
MODENA-TRIESTINA
Schinetti
NAPOLI-ALESSANDRIA
Marengo
PALERMO-TRANI
Marchiori
PARMA-BRESCIA
Laureti
POTENZA-VERONA
Gussoni
SPAL-PRO PATRIA
Carnozzi

SVETOVNO KOLESARSKO PRVENSTVO V DIRKALIŠNIH PANOGAH
Za Italijane samo srebro in bron
Novi prvaki: Oudkerk (Holandska), Trentin (Francija) in Bracke (Belgija)

PARIZ, 12. — Kljub pričakovanju, da danes nobene zlate lovorice za Italijane, ki nastopajo na svetovnem kolesarskem prvenstvu v dirkaliških panogah. Zadovoljiti so se morali z eno srebrno in dvema bronastima kolajnama, ki so pripadale Bianchietti v hitrostni vožnji amaterjev in Fagninu v zasledovalni vožnji profesionalcev.

Zlate nagrade so pošli predstavniki Holandske, Francije in Belgije. Gre za manj znane tekmovalce, ki so letos prvič prišli do častne mavrice malice.
Holandec Jacobus Oudkerk je zmagal v amaterski vožnji za mošči. Drugi je bil Belgijec Jan Walschaerts, tretji pa Francoz Daniel Salmon. Italijan Carniel je med finalnih tekmovalcev odstopil.
V hitrostni vožnji amaterjev je finale za prvo mesto potekalo med Francozoma Trentinom in Morelno. Zmagal je prvi, medtem ko je Morelno pripadala srebrna kolajna. Bronasto pa je osvojil Italijan Bronasto pa je osvojil Ita-

HOKEJ NA KOTALKAH
SALAMANCA, 12. — Portugalska je v okviru IV. evropskega juniorskega prvenstva v hokeju na kotalkah premagala Italijo 1:0.

Kako si rasist Smith zamišlja «neodvisnost» Južne Rodezije

LONDON, 12. — Predsednik južnorodezijske rasistične vlade Ian Smith se je danes razgovarjal z voditeljem laburistične opozicije Wilsonom. Tudi podpiral stališče vlade, ki je naklonjena neodvisnosti Južne Rodezije, če bo ta sprejemljiva za domobranstvo. V zvezi z možnostjo, da laburisti zmagajo pri prihodnjih volitvah v Angliji, je južnorodezijski ministri razpravljali o neodvisnosti Južne Rodezije. Razgovori med Homom in Smithom so se zaključili včeraj uradno sporočilo o razgovorih pravi, da mora britanska vlada biti gotova, da bo neodvisnost na kakršni koli podlagi sprejemljiva za britansko domobranstvo. Smith je spregledal, da mora domobranstvo temeljiti na privolitvi ljudstva, in je izjavil, da je prepričan, da večina prebivalstva podpira njegovo zahtevo po neodvisnosti na podlagi sedanjih ustave.

Home je spregledal na znanje po tretjem tednu, da se ne bo izdala nima nobenega dokaza o tem, da Smith je priznal, da ima britanska vlada pravico, seznaniti se s dejanskim stanjem, in je izjavil, da bo protivil najhujši način, da dokazuje, da prebivalstvo podpira neodvisnost Južne Rodezije. Predsednik angleške vlade je izjavil, da bo njegova vlada upoštevala vsako stališče, ki bi ga predloži.

Kongres KD

(Nadaljevanje s 1. strani)

vprašanih italijanske družbe: štota, ki mora prepevati k harmoničnemu razvoju človekove osebnosti; družine, ki postavljajo nova vprašanja v zvezi s spremljanjem življenjskih pogojev; vprašanje žene in mladine, vprašanje stanovanja, kmečko vprašanje, ki je povezano z industrijsko dejavnostjo.

V tretjem delu je obravnaval vprašanje države in poudaril, da KD ostaja zvesta ustavi in parlamentu, ki je bistven za demokracijo. Zadržal se je na vprašanih javne uprave, reforme zakonikov, krajevnih uprav in želje ureditve, na koncu pa se je zadržal na bližnjih upravnih volitvah in na Južni Tirolski pri tem poudaril, da se bo KD še nadalje zavzemala za izboljšanje odnosov s nemškimi manjšinami, vendar pa da obsoja nasilje in ne more dopustiti, da bi se začelo vprašanje meje.

V četrtem delu svojega poročila je Rumor govoril o gospodarskem položaju in branil volilno politiko v zvezi z ukrepi proti konjunkturi, pri tem pa zavrnil kritike desnice in skrajne levice; prav tako je zavrnil kritike, ki zatrjujejo, da se je vlada — sprčo neugodne gospodarske konjunkturi — odrekla reformam strukture. Kar zadeva načrtovanje je Rumor zanikal, da bi šlo pri tem za uvajanje kolektivizma: politika načrtovanja ni v nasprotju s tržnim gospodarstvom. Glede urbanističnega zakona je ponovil, da ima namen preprečiti špekulacije s stavbnimi zemljišči in zagotoviti ceneno stanovanje vsem, ki ga potrebujejo.

Ko se je zadržal na mednarodni politiki, je Rumor ponovil, da znano stališče KD tako glede zahodnega zavezništva, kot glede evropskega združenja. V zadnjem delu svojega poročila se je Rumor zadržal na notranjih vprašanjih stranke in poudaril, da vsem potrebo po njeni večji enotnosti, kar pa da ne sme iti na škodo svobodnega izražanja mnenj; hkrati je poudaril potrebo po «radikalni reviziji» o srednje strukture stranke.

Polijske sile med operacijami na področju Brunecka na Južnem Tirolskem

André Picard

PO NAROČILU

Dober dan, gospa! Oprostite, da vas vzmernirjam. Pošilja me gospod Durand. Ali smem vstopiti?

...Ne bi mogel reči prijatelj... da, poslovna zveza, če vam je tako bolj všeč. Gospod Durand me je pooblastil v neki zadevi...

Ferdinand. Ime mi je Ferdinand.

Da sedem? Hvala. Prijetno je pri vas. Toda morda bo bolje, da stojim.

Da, vse to je ukana. Ukana, da pridem v vaše stanovanje.

Zastopnik, tako je, zadeli ste.

O, da. Imate prav, gospa. Dejal bi, da sem celo sam potreben zavarovanja.

Tako je, zelo bistroumni ste, gospa. Zastopnik zavarovalnice...

Ne, ne bom vztrajal... Če sem vas toliko vzmernil...

Če vam kradem dragoceni čas...

Bo tako, kakor pravite, toda škoda je...

Se posebno bame. Toda kaj hočem. Morali bomo poiskati drug kraj.

Da, nočijo me bo vrget iz službe. Gospodar mi je rekel: »Ferdinand, jaz nisem humanitarna ustanova. Če se boste še enkrat vrnili praznih rok, zlečete!«

Pravite, da bom že še našel kaj drugega? To ne bo tako lahko. V zadnjem času sem preživel mnogo neprijetnosti...

Zdravje...

Ne, ne, gospa, to bi storili iz usmiljenja, češar pa ne bi hotel.

Naslov? Zelo ste ljubezni. Da, napisal bom... Oprostite, toda ne morem najti ne svine, ne papirja. Razumem. Neke vaše prijateljice namerava kupiti avtomobil...

Vidite, zavarovanje avtomobila... Po pravici povejte: ali vas zanima življenjsko zavarovanje?

Ne? Pa proti požaru? Ali proti poplavam?

Da, vidim, stanujete v četrtem nadstropju...

Proti potresi? Ne? Pa proti tatovom?

Tu ste se zmotili, zelo ste zmotili. K vam lahko pride vsak brez posebnega napora. Saj vidite, kako sem prišel jaz. Boljšega dokaza ne potrebujete.

Da, seveda ste mi vi odprli vrata.

Toda ogledite si ta vrata! Pa ključavnice in ključke! To je, kako bi se milo izrazilo, delo za začetnika.

Ne vidite, zakaj ne bi poskusili. Zaprite vrata! Da, zaklenite jih. In zdaj ključke nekam skrijte.

Kjerkoli hočete. Da, v tem predalu. Dobro! No, zdaj torej načelno nihče več ne more priti! Naj se ogledam še okno. O, četrto nadstropje, za kakega vlomilca...

Pomožnega vhoda ni? Da, jasno mi je. Imate samo ta vrata. In ta so zaklenjena.

Pa vendarle, gospa, če ne kaj trenutkov vam bom pokazal, kako se kakšen zlikovec, kljub vsej vaši previdnosti, lahko prikrade v vaše stanovanje. Skoraj bi rekel, da so vaši ukrepi smešni. Nekomu je vendarle uspelo, da je vdrl v vaše stanovanje, recimo vlomilec ali — UBIJALEC.

Ljubši bi vam bil vlomilec...

Verjamem, da si ne želite ne enega ne drugega. Toda dovolite mi, da vas nekaj vprašam. Kaj bi, na primer, storili, če bi se v tem hipu znašli v družbi takega človeka?

Dobro. Ali... da bi kdo silil vase ključke na pomoč?

Ponoči, da. Toda podnevi? Vsi bi mislili, da prihajajo ključke iz ulice!

Da, gospa, enega od njih poznam.

Da, pustijo mu, da vstopi! Predstavlja se si... smejali se boste: KOT ZASTOPNIK ZAVAROVALNICE!

Naj odidem! Toda kako mišlite, da naj to storim? Vrata so zaklenjena, a okno je v četrtem nadstropju...

Kričali boste? Nimam nič proti temu. Toda pravkar vas reka, da vas ne bo nihče silil!

Tako! In zdaj, gospa, kratko in jedrnat. To je, kakor vidite, samokres, ki strelja ne silno. Jaz sem velik nasprotnik hrupa. Na samokresu imam vedno dusilce in tako se streli ne sliši.

V predalu pisalne mize? Dobro... Da vam povem po pravici, gospa, nisem prišel zaradi vašega nakita. Ubijalec sem, plačan ubijalec. Gospod Durand mi je dal milijon frankov, ker se vas hoče znebiti.

Ne, ne, gospa, ne šalim se! Nikdar se v službi ne šalim. Zagotavljam vam, prav za prav sem prišel zato, da vas ubijem. Ali mi res nečete verjeti?

Glej jo, res nečete verjeti! Prišel sem, ji pomolal samokres pod nos, ona pa noče verjeti!

Nisem podoben ubijalcu? Ah, zelo ste trmasti. Ali se hočete več dokazov?

Nočete? No, tedaj vam moram dati priložitost!

Tako! Pošteno si moram služiti svoj milijon. Ah, da, nakit v predalu pisalne mize. Tega nisva predvidela v pogodbi. Vprašujem se, ali imam pravico, da ga vzamem... Pa ko mi je telefon tako pri roki...

Halo, gospod Durand? Tu je Ferdinand. Gospod Durand, dovolite, da vas nekaj vprašam. Dali ste mi milijon za to, da spravim s sveta vašo ženo, ali ne? Milijon... kako bi že rekel, ne morem se prav izraziti...

Izsiljevanje? Za koga me pa imate? Ne, hotel sem vas prasiati... Nakit... Mogel bi ga obdržati kot dar, ker mora vsa stvar imeti videz, kakor da je bil na delu vlomilec...

Tu je, v predalu, zraven telefona.

Seveda, iz vašega stanovanja telefoniram!

...Ne, ali... Razumem vas, toda vi niste v tem poslu petnajst let kakor jaz...

Kako? Vi nimate telefona v svojem stanovanju?

Da, četrto nadstropje levo. Levo, če stopite iz dvigala...

Ne, torej pustite me, da vam pojasnim. Naduho imam...

In zame so štiri nadstropja... Posebno še, kadar moram nato biti v formi.

Da, razumem. Če se vzamajo stopnice kot izhodna točka, je levo desno in desno...

Toda, pomirite se, zabogaj! Povedal sem tej gospe, da me poslušate vi, in...

Kdo?

VASA LJUBICA? Tista, ki je rekla, da me bo plačala, če...

...Fotokajte malo... Da, plavalaska, pravzaprav rdečelaska!

Toda nikar se... Prekinil je zvezo!

Torej sem se zmotil! In petnajst let se opravišmo to službo! Še nikoli se mi ni pripetilo kaj takega!

Dal mi je milijon, da ga rešim ženo, a jaz se zmotim in se odpravim v drugo stanovanje!

Ne smem izgubljati časa! Odtisil prstov na telefonu...

Obrišal bom služalko z robčkom. Ključki... v predalu...

In zdaj bi treba vrniti milijon, saj nisem tat! Razen če...

Vendar pa se da pomota tudi pri popravilu hodnika!

Saj res. Ker je dvigalo vgrajeno v zidu nasproti stopnic, je levo desno in desno...

No, zdaj sem končno pred pravim stanovanjem. Naj pozvonim?

Dobro dan, gospa Durand? Ali ste vi zares gospa Durand?

Oprostite, da sem dvakrat isto vprašal. Takoj vam bom tudi pojasnil, čemu. Pošilja me vaš mož. Ali smem vstopiti?

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

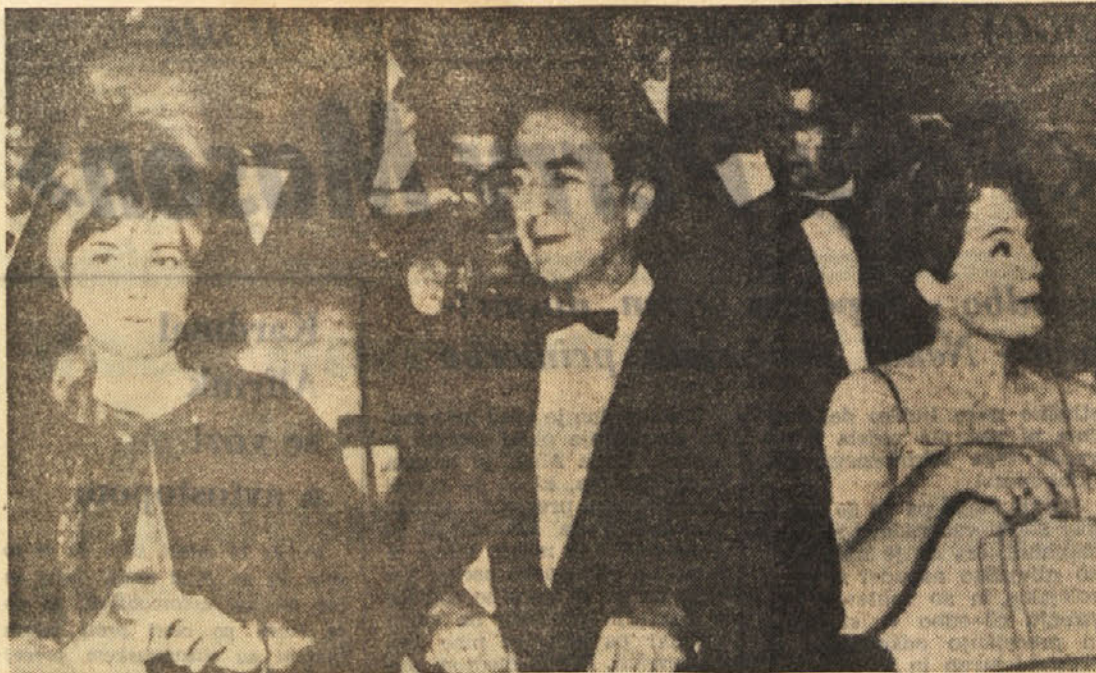
...

...

...

...

...

Režiser Antonioni v filmski palači na Lidu med Monico Vitti (na levi) in Sarah Churchill. Skoraj bi lahko rekli, da je v slabi družbi... ne zaradi prve...

IZ SLOVENSKE POTOPIŠNO-ESEJISTIČNE LITERATURE

Javorškovi Temperaturni listi so knjiga skoraj brez primere v slovenski književnosti

Mogoče pa bi naslonitev na konkretnost pomenila pridobitev za pisateljevo delo

Jožeta Javorška delo ni znano, saj ima tega originalnega, tako neličnega slovenskega pisatelja, že kar dobro poznamo. Ob svojih potovanjih po svetu, ob svojih srečanjih z ljudmi in svojih spoznanjih ob vsem tem, Javoršek z naskoz izpovednostjo, ki pa je bolj intelektualna kot pa čustvena, ki pa jo sicer srečamo v dnevnih zapisnikih, beleži svoje notranje odmeve teh zunanjih motivov in svoje misli ob njih. Ponekod je ob raznih doživljajih ali spoznanjih pisatelj tudi rahlo polemičen, kar je neka novost v njegovem esejističnem pisanju. Sicer pa beleži notranje prenegete višje ob doživljajih in srečanjih po širnem svetu. Vendar pa se nam včasih zdi, da se pisatelj vendarle ponavlja, da nam ne pove nekaj takega, kar ne bi morda že poznali iz katerega drugega dela. Škoda tudi, da je v svoji pripovedi vse preveč abstraktno, tako da bi ob esejističnih izpovedih naslonitev na konkretnost pomenila veliko pridobitev. Morda bi na ta način dobili dela izredne kvalitete, saj se sicer Javorškovo pisanje odlikuje po bleščatem stilu.

Javorškovo pisanje močno spominja na pisanje Edvarda Kocbeka in mu je tudi zelo blizu. Vendar pa je Kocbek bolj konkretno od Javorška, ki je realnih, bolj konkretnih osnov, ko gradi svojo miselnorazumsko pripoved in izpoved. Javoršek pa ostaja le malce preveč zastir in zunanje motive svojega pisanja, zunanje dogodke, spoznanja in lastna doživlja vendarle preveč bežno nakazuje. To pa je škoda, ker bi ob tako izbruseni stilu večja konkretnost bila pisanju samo v prid. Potem bi Javorškovo pisanje tudi ne ostalo omejeno na ozek krog bralcev, ki zmorejo to izrazito intelektualistično branje. Pomenilo pa bi tudi korak naprej v Javorškovem pisanju, ki sicer utegne v taki obliki stagnirati.

Henri Miller je bil v Evropi pa sta dva romana, s katerima si je vendarle pridobil velik sloves in doživel priznanje v svetu, čeprav je bil prav zaradi teh del tudi ostro kritiziran. Eden od teh romanov je tudi »Rakov povratnik«, s katerim je Javorška založba Slovenije obogatila letošnjo zbirko prevodov v svoji seriji »Moderni romani«.

Rakov povratnik je nekaka avtobiografska izpoved, roman o izkoreninjenem Američanu v Parizu, ki živi iz dneva v dan, brez službe, brez denarja, a vendar z vso strastjo uživa življenje, kolikor ga le more. Domotoje in lakota ga pestita, zaman se peha za uspehom, toda z rednimi prijatelji se kar naprej vda v pijanost in razuzdane erotične izživljanje. Tako predstavlja pravzaprav vso vsebino tega romana opis potepanja tega Američana po Parizu, opis njegovih duševnih nastojanj, stisk, razmišljanj, predvsem pa veseljačen in ljubezenskih doživetij z najrazličnejšimi podobnimi moškimi in ženskimi pripadniki tipa. V tej svoji pripovedi pa si pisatelj predvsem prizadeva povedati vso resnico o življenju, ki ga spoznava, vso resnico o lepem in temnem, strahov pariskega življenja, resnico o propadlih ljudeh, o njihovih zablodah in neuspelih prizadevanjih. Pisatelj pri tem ni prav nič konvencionalen, temveč odkrito piše tudi o najintimnejših podrobnostih in tudi o vulgarnostih, kajti resnica je najvišji smoter njegovega pisanja. To veda se posebno za erotično življenje in prav temu posveča Miller precej strani svojega romana, saj je morda ta del človeškega življenja najbolj prikrit z lažno moralno in tudi hinavščino. Millerjevo pisanje je pri opisu tega včasih rahlo ironično, včasih grobo, večkrat pa tudi trezno in kritično.

Seveda pa je »Rakov povratnik« roman prav posebne vrste, kakršnih le malo srečamo v svetovnem slovstvu. Predvsem zaradi brezobzirne odkritosti in realnosti, s katero opisuje življenje. Zato je tudi zbudil močno polemiko v svetu. In res se lahko vprašamo, ali ni morda pisatelj v svoji brezobzirnosti, ki večkrat preide v grobo vulgarnost, sel vendarle predaleč?

Vsekakor pa je treba pripovedni tekst prebrati ne kot roman, ki pripoveduje o podrobnostih iz erotičnega življenja in razgalja najintimnejši strani človeškega življenja, temveč predvsem za razumevanjem avtorjevega namena najostreje družbene in moralne kritike. In s poznavanjem pisateljevega prizadevanja, ki hoče razveljaviti s svojim pisanjem vse obstoječe vrednote človeka in iz kaosa okoli sebe ustvariti nekaj novega. Predvsem pa je treba ta roman prebrati kot močan umetniški protest zoper ašurnost civilizacije.

Millerjev nekonvencionalni in

protestno napisani roman je bil vsekakor pogumno dejanje, saj njegova brezobzirna pripoved o izkoreninjenem Američanu izstopa iz okvira običajnega pisanja in umetniškega oblikovanja življenja. Kot tak protest in kot iskanje resnice za vsako ceno brez ozira na levo in desno pa Millerjev roman »Rakov povratnik« nedvomno mogoče izvesti, čeprav je to izredno delikaten branje.

Roman je lepo prevedel Boris Verbič, opremo, ki ni najbolj po-

srečna (čitni ovitek), pa je zasnoval Uroš Vagaja.

Sl. Ru.

BENETKE, 9. — »Goldonijeva hiša«, ki jo vodi prof. Nicolo Mangini, je sklenila pripraviti bibliografsko razstavo, posvečeno Shakespearu ob 400. letnici njegovega rojstva. Razstava bo odprta 27. septembra. Razstavljeni bodo glavne izdaje in prevodi Shakespeara, ki se nahajajo v benških knjižnicah.

Na festivalu je letos bilo pet dobrih filmov in vsi so bili nagajeni. Prvo in najvažnejšo nagrado, »Zlatega leva«, je dobil Antonioni s filmom »Zlate pušča«.

Da je Antonioni velik filmski režiser je nesomno: kakor je tudi nesporna njegova elegija, ki prepeva skozi vse njegove filme turobno pesem modernega življenja. Antonionijeva tesnoba ima svoje korenine v mrzlih, brezkrvnih strukturalnih kapitalističnih stroja, ki mori osebno svobodo in življenje, ki duši ljubezen in poezijo, ki ugonablja človeka v nevrznen ritmu računskih strojev, iz katerih se rodijo obsodeni ljudje. Alienacija modernega človeka, ki je postala glavni navdih Antonionijeve poezije, se poraja v meščanski, buržujski družbi, ki sicer nima denarnih problemov, ki jo pa denar spravlja v tako nevrotično stanje, iz katerega posameznik ne najde izhoda, pa, čeprav se skuša iz njega izviti s silo obupa. Glavna Antonionijeva gibalna sila je odnos med moškim in žensko v taki družbi.

Najbolji filmi na festivalu so bili poleg Antonionijevega še »Evangelijska Pasolinija«, »Hamlet« Kozinceva, »Loseyev« »Za kralja in domovino« ter Godardov »Poročena ženska«. Da je na festivalu bilo pet dobrih filmov je vsekakor uspeh.

Vendar ko se premišljujemo o Antonionijevem filmu, ne moremo mimo vtiha, ki smo ga imeli na Lidu v petih urah med zidovi hotela Excelsior, glavne-ga odra posvetele važnosti festivala: najde prav tu svoj najboljši izraz. Izolacija in zvezanost gospodarskih vladajočih kast pride do izraza v kleeplazju in narejenem antikonformizmu, do katerih so prisiljeni mladi in še neznanji režiserji in filmski delavci, ki iščejo rešitve njihove življenjske usode. Zenske tu ne morejo poznati poezije, oziroma je njihova poezija tako tragična, da razumemo Antonionijevo tesnobo. Ceste so prazne in tudi morje miruje; vlaga je značilna za te kraje. V fotehji sedijo resni, razpadajoči obrazi skupaj s kakšnim lepim, mladim dekletom. Filmska slava počiva v kanih obeh teh nekaj magnatov, ki se jih tesnoba modernega človeka niti ne dotakne.

FILIBERT BENEDETIČ

PO BENEŠKEM FESTIVALU

Pet dobrih filmov

Antonionijeva tesnoba in borba Benetk za obstoj

Glavni problem Benetk je da ostanejo pri življenju; morski tokovi in plime in oseke izpodjedajo obrežja in zidove skupaj z valovanjem zaradi motornih čolnov, industrijsko zaledje se industrializira s neverjetno naglico (še pred nekaj leti je bilo v Venetu 700.000 kmetov in 400.000 delavcev; danes je obalnec in, takovski zgodovinski center se na otoku prazni; tudi turizem se vse bolj industrializira, tako da so umetniško življenje in kulturna udeleževanja raznih velikih ustanov v Benetkah v zaskrbljujočem stanju. Bena-la, Fondazione Giorgio Cini, Univerza, Opera (v Benetkah ni stalnega gledališča), vse te ustanove potrebujejo velika finančna sredstva, vendar manjka vsem

življenjski pristop mesta samega, ki postaja veliko organizacijsko središče mednarodnih srečanj na akademskem nivoju. Sklicujoč se na veliko tradicijo, se Benetke skušajo obdržati na piedestalu, a temelje so interesi in profiti že dobera izgledali.

Veliki pomen mednarodne filmske razstave na Lidu je nesporen. Ta filmski festival je ob enem najstarejši na svetu. Film je sicer mlada umetniška zvrst, vendar se je danes že tako razvila, da je postala instrument za velike profite. Vsako leto se filmska industrija komercializira na številnih festivalih in umetniško vredni filmi so večkrat nekomercialni. Trgovinska politika je okužila okus množice; kaj se, da bi množico vzgajala. In ker

je film vezan na ogromne finančne težave, je dobrih filmov malo.

Direktor Benetkega festivala, Chiarini, je skušal rešiti ta festival pred interesi producentov, ki jim je predvsem važno, da film prodajo. Zato je na festival povabil res najboljše filme, ki jih zmore svetovna produkcija, in je tako skril na ven-tum številu udeležencev. Vendar velika konkurenca drugih festivalov, ki so vsaj enakoversni temu, ga je prehitela, kajti Benetki festival je kronološko zadnji po festivalih v Cannesu, v Locarnu, v Karlovih Varjih, Moskvi. Poleg tega so nastale

sline težave za ekskluzivnostjo izbiranja konkurenčnih filmov s strani benetke festivalne komisije. Američani so odgovorili udeležbo svojega filma »Elizeta«, ker so se ušli zaradi resnosti benetke prirediteljev, ki niso že vnaprejšnj pohlvali njihovega filma. Čehi, ki imajo odlično filmsko produkcijo, so obdržali najboljše filme zase; Japonci niso bili predstavljeni z najboljšimi njihovimi filmi; skratka, benetki festival je predstavljal občinstvu pretežno najboljšo italijansko produkcijo, ne pa mednarodne najboljše filme.

Večina filmskih festivalov karakterizira množčnost; in to je razumljivo, ker so ti skoraj zmorem odskočna deska za režiserje in igralce. Benetke pa so letos postavile avsteriteto oziroma, ker se hočejo vsaj v tem razlikovati od drugih. Vendar je tudi mondanost »komercialna« nujnost, in tej se je težko izogniti.

Na festivalu je letos bilo pet dobrih filmov in vsi so bili nagajeni. Prvo in najvažnejšo nagrado, »Zlatega leva«, je dobil Antonioni s filmom »Zlate pušča«.

Da je Antonioni velik filmski režiser je nesomno: kakor je tudi nesporna njegova elegija, ki prepeva skozi vse njegove filme turobno pesem modernega življenja. Antonionijeva tesnoba ima svoje korenine v mrzlih, brezkrvnih strukturalnih kapitalističnih stroja, ki mori osebno svobodo in življenje, ki duši ljubezen in poezijo, ki ugonablja človeka v nevrznen ritmu računskih strojev, iz katerih se rodijo obsodeni ljudje. Alienacija modernega človeka, ki je postala glavni navdih Antonionijeve poezije, se poraja v meščanski, buržujski družbi, ki sicer nima denarnih problemov, ki jo pa denar spravlja v tako nevrotično stanje, iz katerega posameznik ne najde izhoda, pa, čeprav se skuša iz njega izviti s silo obupa. Glavna Antonionijeva gibalna sila je odnos med moškim in žensko v taki družbi.

Najbolji filmi na festivalu so bili poleg Antonionijevega še »Evangelijska Pasolinija«, »Hamlet« Kozinceva, »Loseyev« »Za kralja in domovino« ter Godardov »Poročena ženska«. Da je na festivalu bilo pet dobrih filmov je vsekakor uspeh.

Vendar ko se premišljujemo o Antonionijevem filmu, ne moremo mimo vtiha, ki smo ga imeli na Lidu v petih urah med zidovi hotela Excelsior, glavne-ga odra posvetele važnosti festivala: najde prav tu svoj najboljši izraz. Izolacija in zvezanost gospodarskih vladajočih kast pride do izraza v kleeplazju in narejenem antikonformizmu, do katerih so prisiljeni mladi in še neznanji režiserji in filmski delavci, ki iščejo rešitve njihove življenjske usode. Zenske tu ne morejo poznati poezije, oziroma je njihova poezija tako tragična, da razumemo Antonionijevo tesnobo. Ceste so prazne in tudi morje miruje; vlaga je značilna za te kraje. V fotehji sedijo resni, razpadajoči obrazi skupaj s kakšnim lepim, mladim dekletom. Filmska slava počiva v kanih obeh teh nekaj magnatov, ki se jih tesnoba modernega človeka niti ne dotakne.

FILIBERT BENEDETIČ

In sedaj zopet branje...

Polagoma bo treba misliti na soto. Za začetek bo dobro vzeti v roke kako knjigo, v kateri ni računov in slovnic, pač pa prijetne zgodbe in pravljice. Ena bi bila na primer »Kamnit most« Ljuzeta Zupanca, iz katere je ta ilustracija slikarja Gvida Birolle, ki je po rojstvu Tržačan.

Knjigo je izdala »Mladinska knjiga«, dobi se v Tržaški knjigarni.

Glasba in trgovna. — Češka tovarna glasbil »Amati« iz Kraslice je na zagrebški velesojem pripeljala kar 60-članski zabavni orkester

HENRY MILLER

Rakov povratnik

Z romanom »Rakov povratnik« bodo slovenski bralci spoznali še enega svetovno znanih pisateljev, katerega del pa doslej v slovensčini še nismo imeli. Gre za ameriškega modernega pisatelja, leta 1891 rojenega Henryja Millera, potomca nemških priseljencev, doma iz New Yorka. Tu je revno in neurejeno prebil svoja otroška in mladostna leta in kot klatež ter priložnostni delavec preropal vso Ameriko. Tu di potem, ko se je vrnil domov, se je v raznih službah zaman poskušal uveljaviti. Slednje je je posvetil pisanju, vendar tudi kot pisec esejev in kratkih zgodb ni doživel katerega posebnega uspeha. Potem je prišel v Evropo in tu preživel kakih deset let, večinoma v Parizu in v Grčiji. Rezultat njegovega bivanja

Najnovejše knjige Narodne in študijske knjižnice

Ostrovška, Milica: Silva Tomasini. Mar. ZO 1964.
Zupančič, Sime: Ribarstvo šibenskih področja. Zagreb, JAZU 1963.
Puhlić, Otok: Zgodovina. Lj., DZS 1964.
Solženicyn, Aleksander: En dan

V ANGLIJI SO PSI PRED ZAKONOM ENAKO ODGOVORNI ZA SVOJA DEJANJA KOT LJUDJE

Odv. H. Newman iz Londona «Pasji Perry Mason»

Mnoge pse je že rešil pred smrtno obsodbo - Zaporna kazen, dosmrtna ječa in smrtna obsodba za krivce - Nekaj zanimivih primerov

tudi uradni zagovornik pri vojnem sodišču. Nedavno se je preselil v svojo novo hišo v londonski četrti Hendon, kjer živi skupno s svojo staro služkinjo, črno mačko in obsežno zbirko gramofonskih plošč klasične in operne glasbe.

Nekako pred štirimi leti, skoraj po naključju je sprejel obrambo svojega prvega četrtonogatega klienta. In od takrat je branil in rešil plinske celice najmanj dvesto psov.

V Angliji so psi pred zakonom enako odgovorni kot ljudje. Dokler je brez madeža, to je, dokler nima policijske zabeleženega nobenega prestopka, mu nihače nič noče. Ko pa zaida na krivo pot, takrat pa ima opravka z varuhi postav: sodna obravnava proti gospodarju in proti živali sami. In ko sodišče spozna psa za nevarnega, to je, če je okoli kakor osebje ali tudi samo kakor drugo žival, je po navadi posledica smrtna kazen. Razen, seveda, če ne nastopi v njegovo obrambo odvetnik, kot je Henry Newman, ki izpodbi drugo za drugo vse trditve obtožbe in dokaže popolno nedolžnost svojega varovanca.

● CEZAR NI FELIX MISTRA DAWSONA

Zanimiv je primer štiriletnega boksaša Felixa. Nekega dne so prišli na policijo trije kmetje, oče in dva sinova, z nekega posestva v Nelsonu v grofiji Lancaster ter obtožili svojega sosedo, mistra Dawsona, da je njegov boksač Felix ob belem dnevu raztrgal njihovo ovco. Dodali so še, da so psa vsi trije prav dobro videli in ga brž spoznali ter ga tudi nekaj časa zasledovali, pa jim je ušel. Sprito takih dokazov je bil položaj mistra Dawsona, zelo kočljiv. Če ga sodnik spozna krivega obtoženega dejanja, ga

nihače ne more več rešiti pred rahljem.

Tedaj je Zveza za varstvo psov poverila Henryju Newmanu nalogo, da brani Felixa pred sodiščem. Po štiri ure trajajoči razpravi in zasliševanju številnih prič, je Newman naročil sodnemu slugi: «Privedite v dvorano obtoženca!» In v dvorano je vstopil obtožen pes, ki ga je vodil na vrvič sam mister Dawson. Ko so tožniki zagledali psa, so vsi trije planili pokonci in jeli kričati: «Prav ta zverina je bila!» Mister Dawson je vodil psa po vsej sodni dvorani tako, da so si ga mogli vsi natančno ogledati. A vsi trije tožniki so še dalje zatrjevali, da je bil prav ta pes, ki je raztrgal njihovo ovco.

«Toda,» se je tedaj oglasil Newman ter se obrnil proti sodniku, «ta pes se imenuje Cesar in je bil takrat, ko je bila razmesarjena ovca, deset milij oddaljen od tam, na domu svojega gospodarja, prav tako kot Felix. Očitno je, da gre v tem primeru, tako rekoč za napačno ugotovitev istovetnosti. Kako bi mogli obsoditi kakega psa na smrt, če ni nedvoumno dokazano, da je bil prav on krivec?» Tisti hip so se odprla vrata in v dvorano so privedli Felixa, in podobnost obeh je vse navzoče naravnost osupnila. Felix je bil oproščen s polno formulou, ker ni izvršil kaznivga dejanja.

● ZALJUBLJENI REX

Precejšen hrup je vzbudila v javnosti tudi sodna razprava proti postavnemu Rexu, zaljubljenemu psu, ki je imel navado, da je vsako deklico, ki mu je bila všeč, a vseč so mu bile povečini vse, obilnili tako, da je bilo videti kot bi jo poljubil. To ni v resnici nič hudega. Nasprotno! Rexov gospodar, mister Alfred Bretia, je bil zaradi tega njegovega nagnjenja nanj celo ponesen. A nekega večera je to pasje »poljubljanje« na smrt pre-

strašilo neko ljubko dekletce. Ona ni pač nič vedela o navadah tega štirinožnega »zaljubljenca«!

Povrh vsega pa so se dekletovi starši vso zadevo na moč napihali, češ da je njih hčerko »divjaško napadel in okoli volčjaka, in so zahtevali najstrožjo obsodbo te »zverine« in precejšnjo odškodnino za preostali strah in...

Obtožba je bila hudo resna. Na koncu razprave, ko se je že skoro popolnoma razblinilo sleherni upanje obrambe na uspeh, je šinila Henryju Newmanu genialna misel v glavo. Zahteval je, naj prinesejo pred sodišče obeliko, ki jo je tisti večer imela na sebi napadena deklica. Ko se je to zgodilo, so mogli vsi v dvorani videti, da je bila obelika popolnoma cela. Niti najmanjšega madeža ni bilo videti niti kake gube. Kje še, da bi bila kolikoli raztrgana! Ako bi Rex v resnici tako napadel dekletko, kot so trili njeni starši, bi se brez dvoma moralo to poznati na obeliki. Sodnik je spoznal Rexa za nedolžnega in ga je oprostil.

● POBOLJŠEVALNICA ZA PSE

Seveda niso vsi štirinožni Newmanovi klienti tako srečni, da bi bili popolnoma oproščeni. Nekateri so obsojeni na zaporno kazen, marsikateri pa kar na dosmrtno ječo. Te obsojence zaprejo v edino »poboljševalnico« za pse v Evropi. Je to najmoderneje opremljen pesjak, ki so ga odprli pred štirimi leti blizu Watforda. Oskrbuje ga dobrodelno društvo »National Canine Defence League«.

Nedavno je bilo v tem pesjaku 17 psov, ki so tam čakali na proces in osm, ki so že bili obsojeni. Med temi dva na dosmrtno kazen: štiriletni terier Blackie in triletni mešanec Kim. Blackie je bil prej že dvakrat obsojen ter se je rešil smrtne obsodbe prav po čudežu.

Nekega dne je pred hišo svoje gospodnje okoli nekega otroka. Gospa Allan je morala pred sodnika, ki jo je zaradi Blackiejevega prestopka strogo posvaril. Toda Blackie se ni poboljšal. Kak mesec zatem je ponovno okoli neko osebo. Tokrat pa ga je porotno sodišče v Exeterju obsodilo na smrt. Vendar pa obsode niso mogli izvršiti, ker je medtem psa kupil za 10 šterlingov predsednik »Zveze za varstvo psov«. Ta trik si je izmislil, kajpak Newman, ki se je pri tem opiral na neki pozabljen zakon iz leta 1916.

Drugi obsojenec na smrt je Kim. Njegov primer je še bolj gniljiv. Ta pes je bil last nekake stare gluhe žene. Stalno je bil privezan v kuhinji k mizi. Njegova dolžnost je bila varovati staro in nje imetje pred nadeležni in tatovi. In ko je nekeč neka sosedova prišla k starki, je Kim enega med njimi okoli. Opravil je pač le svojo dolžnost. Toda sodnik ni mislil tako. Zato je bil obsojen in sedaj preživlja svoje dni za »rešetkami poboljševalnice« v Watfordu, kjer bo tudi končal svoje življenje.

Henry Newman pa kljub slovesu in uspehom, ni bogat. Njegov honorar znaša povprečno 100.000 fr. v našem denarju, ki mu jih plačuje »National Canine Defence League«. A to je dobrodelna ustanova, kot smo že omenili.

Kardinal Alfrink se vozi z avtostopom

Morda bi mislil kdo, da je to sala. Pa ni. Pred nekaj dnevi so bili številni avtomobilisti, ki so se vozili po cesti proti mestu Utrecht na Nizozemskem, precej začudeni, ko so opazili ob cesti sivolasega duhovnika, ki jim je dajal znamenja, ki so značilna za »avtostoparje«. Skoro vsi so bili prepričani, da se hoče moč z njimi poslati. Nazadnje pa je le nekdo ustavil in ga sprejel v svoj avto. In tako se je izvedelo, da je bil tisti duhovnik sam nadškof v Utrechtu, kardinal Alfrink. Vračal se je s svojim avtomobilom iz Haaga, ko je med potjo imel okvaro na avtu. In tako si je pomagal z avtostopom, da je mogel priti domov.

Mrve in drobiž

★ SVOJ JOPIČ JE POJEDEL

Gospod Bjorstad iz Kongsberga na Norveškem je pred kratkim stavil s svojim prijateljem in stavo izgubil. «To pot ti bo žena rodila imenitnega fantka», je zatrjeval svojemu prijatelju Bjorstad. «Ako se to ne bo zgodilo, bom pojedel svoj jopič!» Ob času je prijateljova žena povila srčkano punčko in ubogi Bjorstad je seveda moral biti močbeseda. Sedel je za mizo in jel rezati jopič. Košček za koščkom je izginjal v njegovo želodec. Da je laže »šlo dol« je za vsakim grizljajem napravil požirek piva. Res je pri tem popil kar štirideset piv, a nazadnje je jopič vendarle pospravil. Celotno krojačevo eliketo je pogotnil.

★ EDINSTVEN BRIDGE

Nedavno so štiri Angležinje igrale bridge, kot so to potencialno redno vsak teden tudi po večkrat. Vendar pa tokrat je ni potekala igra tako kot druge krat. Zgodilo se je, da je imela vsaka od igralic vseh 13 kart iste barve: prva vsa srca, druga vse kare, tretja vse trefe in četrta vse pike. Strokovnjaki, ki se na to razumejo zatrjujejo, da je to zares edinstven primer, saj je možnost, da se kaj takega dogodi komaj enkrat v 53.844.737.765.488.792.839.237.439.999 primerih.

★ KAM S STARIMI AVTOMOBILI?

V Ameriki postaja vprašanje starih avtomobilov že kar resno. Ugotovili so, da pustijo lastniki na leto okoli 5 milijonov starih avtomobilov, bodisi na ulici ali pa kar na polju. Ker je to zavzelo že take meje, da je ogrožena varnost, so sklenili sklicati za 1. oktobra poseben kongres, ki bo o tem vprašanju razpravljal in sprejel primerne ukrepe, ki naj bi rešili to nadvse resno vprašanje.

«Pištole iz Dallasa» v Ljubljani

V Ljubljani že nekaj tednov snemajo istočasno dva pustolovska filma: «Preklete pištole iz Dallasa» in «Za tri dolarje svinca». Nekaj notranjih posnetkov so že posneli v Italiji, druge pa bodo še posneli v Trstu ob koncu septembra ali v prvi polovici oktobra. Ker gre za prizore Divjega zapada, so seveda »zgradili« pravo naselje: dva trga in ulico z javnimi lokali, pošto, kovadljo itd. »Naselje« je dolgo 160 m in konji lahko pridrvijo s pošto kočijo, kavboji pa zdrvijo na svojih konjih, da se kar kadri za njimi. Oba filma snemajo v koprodukciji podjetij »Soc. Tellus Cinematografica« iz Rima, »Coperfilm« iz Madrida in »Alcinter« iz Pariza. Tehnične usluge nudijo »Filmiservis« iz Ljubljane. V filmih nastopajo med drugimi Fred Beir, Evi Morandi, R. Luis Calvo, Oliver Mathoth, Angel Alvarez, Dina De Santis in Lucy Gomez, od Jugoslovancev pa Stefanini in Čestnik. Prvi film režira Jose Maria Zabala, drugi pa Pino Mercanti.

REBUS

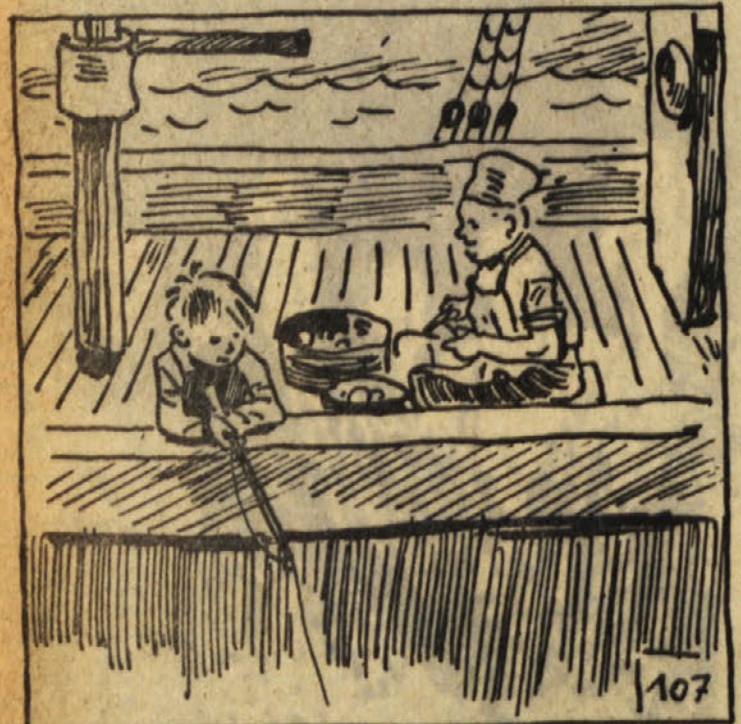

Rešitev iz prejšnje številke: VEDEZEVALEC

Storžkove pustolovščine

«Tega pa nisem jaz staknil, ampak je on mene», je odgovoril Storžek in nato na dolgo in široko opisal čudno pustolovščino s konservami in - jagvarjem. «Sicer pa nisem tako hraber kot ti misliš», je končal svoje pripovedovanje, «kajti na nedresiranega jagvarja se pomisliti ne maram, tako se ga bojim». — Očka se je zasmejal, potem pa se hipoma zresnil.

Vkrcaji so se v helikopter in odleteli. Nekaj dni kasneje je Storžek že ribaril neke sredi oceana. Sreča mu to pot ni bila mila, kajti na trnku ni zabiljajala niti ena riba. — «Povsod me pa res ne more sreča božati», se je potolažil Storžek in pomežiknil kuharju Jovi, ki je na palubi lupil krompir.

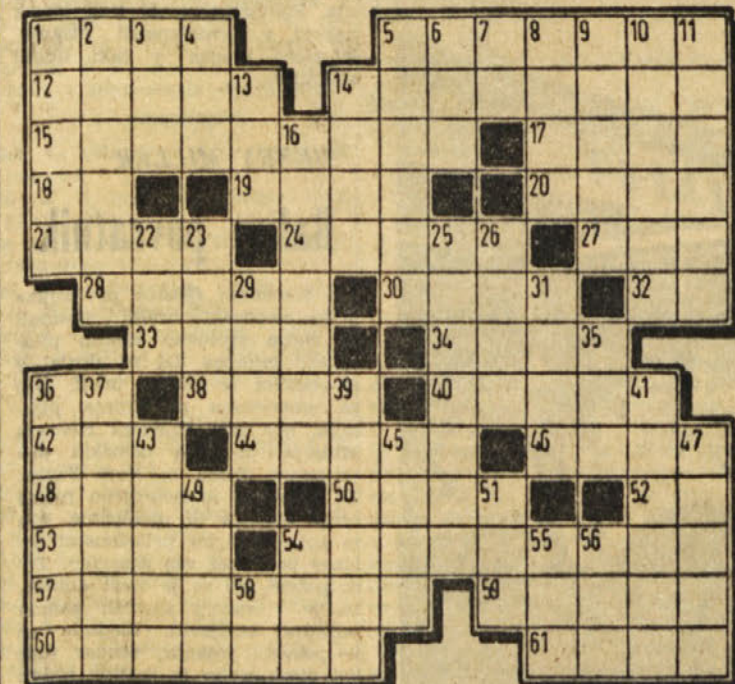

«Kaj si rekel? Dresirani jagvar?» — «Da, celo ovratnico ima. Pogledaj!» — Šele tedaj so možje opazili usnje na Jagjevem vratu. — «Presneto», je vzkliknil eden od detektivov, «naj me strela če se motim! Na tole žival je razpisana kar lepa nagrada. Dečko rojen si pod srečno zvezdo. Najprej ujamete mednarodnega lopova, potem pa mimogrede pobereš še nagrado za izgubljenega jagvarja. Izvrstno!»

Ko je «Vintgar» priplul v domače pristanišče, je kapitan v strahu, da jo Storžek zopet ne uspiši s kako novo dogodivščino, prijel sina trdo za roko. «Zdaj pa na vlak in na ravnost domov. Mamica naju že teško pričakuje». Odklata sta na postajo, kupila vozovnice ter nekaj časopisov... In vlak je zasopihal v kupele je Storžek spokočno zadel. Pustimo ga, da se odpočije.

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. odprtina v steni, 5. okusna morska riba, 12. listnato drevo, 14. slovenski pevec zabavne glasbe (Lado), 15. skupno ime za kemične elemente iz skupine redkih zemelj, 17. splet ženskih las, 18. znak za američki, 19. grobnica, 20. očka, 21. nemški idealistični filozof (Immanuel), 24. ranocelnik, 27. pristanišče v Izraelu, 28. junak Remarquejevega romana »Silaobok znajen«, 30. pokrajina v Vietnamu, 32. znak za kositer, 33. član konservativne stranke na Angliškem, 34. najmočnejša barva pri igralnih kartah, 36. avtomobilska oznaka Sarajeva, 38. plemo, rod, 40. stara mera za vino, 42. krijo rimske legije, 44. žensko ime, 46. prvi znani rimski založnik, 48. rdečkast planet, 50. znanstvene postavke, 52. okrajšava za srednjosti, 53. malik, 54. vladarska hiša, rodbina, 57. italijanski skladatelj iz 18. stoletja (Domenico), 59. vas med Sežano in Duvljami, 60. stopica iz dveh nepoudarjenih in enega poudarjenega zloga, 61. največje jugoslovansko pristanišče.

NAVPIČNO: 1. pojav na nebu, 2. branje, 3. reka v Angliji, 4. konica, 5. obmejna vas ob robu Gorških Brd, 6. vrhunski športnik, 7. enaka soglasnika, 8. del telesa, 9. tuje žensko ime, 10. mlečni kavčukov sok, 11. gorovje v Burmi, 13. večji kraj v Istri, 14. hrvaški pokrajina, 16. vrtna cvetlica, 28. ime crnskega pevača Colea, 29. črč, 25. Ksenofontov popis grških bojnih pohodov, 26. ime slovenskega pesatelja Murnika, 29. država v Predelji Aziji, 31. trpljenje, 35. kradljivec, 36. celica za enega jetnika, 37. deček s čudežno svetilnico, 41. »Tisoč in ene noči«, 39. umetnik, 41. samec zvitje gozdnih živali, 43. vonjava, dišava, 45. velotok v Sibiriji, 47. tatvina, 49. strm padec reke ali potoka, 51. Estonec, 54. eno od imen ameriškega pisatelja Passosa, 55. trenje, 56. vzdevek, naziv, 58. solmizacijski zlog.

RESITVE PREJSNJE KRIŽANKE: VODORAVNO: 1. obrtnik, 8. branje, 14. kloridi, 15. regrad, 16. Rižana, 17. kepa, 18. na, 19. Anapa, 20. baza, 21. Rim, 22. SD, 23. urna, 24. biči, 25. avtomat, 29. roman, 30. rabat, 31. fakir, 32. nalog, 33. Salan, 34. Metod, 35. gazolin, 37. Iran, 38. Kina, 39. ev, 41. ker, 42. mond, 43. napor, 46. Si, 47. sura, 48. maroga, 49. ednina, 51. baronet, 52. ravnik, 53. slanina, — NAVPIČNO: 11. Nino) Robič, 50. (n)ovi (v)ek).

HOROSKOP

Veljaven od 13. do 19. septembra

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Imeli boste prijane stike s svojimi bližnjimi. Skušajte izkoristiti to priliko ter pojdite na obiske ali na izlete v prijetni družbi. Počutili se boste zelo ugodno, ker boste podjeli in dobre volje. Srečna sredi in četrtek.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Vaše čustveno življenje je še vedno pod ugodno zvezdo. Zato izkoristite te dni, da se imeli boste priliko, da boste precej v družbi prijateljev in skušajte si pridobiti njihovo simpatijo. Uspeh v poslovnem življenju.

DVOJČKA (od 21.5. do 20.6.) Položaj je zelo zapleten. Ste nekoliko črnogledi in cutite potrebo po samotni, potem pa vam je žal, da ste osamljeni. Zato dobro premislite, ali ni vsa ta puščoba odvisna od vas samih. Morda se pa le preveč posvečate svojemu delu in zanemarjate prijateljskega.

RAK (od 22.6. do 22.7.) To obdobje je zelo ugodno za vaše zasebne odnose. Okoli sebe boste imeli samo ljudi, ki vam bodo vzbujali zaupanje in občudovanje. Z vami bodo vsi zelo prijazni, kar vam bo vilo mnogo notranjih moči. Zato morate izkoristiti ugodne prilike.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Zanimive novice v odnosih s prijatelji. Nastal bo čisto neprickovan položaj, kateremu boste morali posvetiti vso svojo pažnjo. Zaljubljenici bodo nekoliko nestrpni in ljubosumni. Vaše pobude dobro kažejo, le energični bodite.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ste zelo očarljivi in boste želi obilo osebnih uspehov. Vendar ne letajte kot čebela od cveta do cveta, marveč postavite se osebi, do katere gojite res globoka čustva. Ne izgubljajte časa v plehkih flirtih. Srečna sredi.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Prijatelji vam bodo dali obilo zadovoljenja, zlasti tisti iz tuje. Za vas je tudi pri meren čas za nova prijateljstva. Zato sprejmite vabila na sestanke in družinske večere. Nekoliko napet bo položaj v družini. Srečen torek.

SKORPIJON (od 24.10. do 21.11.) Tudi ta teden boste imeli obilo osebnih uspehov in zadovoljenja. Srečni se boste z ljudmi, ki se ukvarjajo s kulturo in umetnostjo in z njimi boste prebili prijetne urice. V svojem poslovnem življenju boste imeli precej možnosti. Upoštevajte nasvete.

STRELEC (od 23.11. do 21.12.) Potovali boste, imeli obiske in prejeli pisma; vse to bo vneslo prijetne novosti v vaše, nekoliko puščobno življenje. Tudi domišljije vam tokrat ne bo primanjkovalo. Ne obljubljajte tega, česar ne morete izpolniti. Sploh bo ves položaj zelo razgiban.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Postali boste nezadovoljni in se boste skušali, kot Lepa Vida, iztrgati svojemu okolju. Toda morali bi se nekoliko brzdati, kajti vaši bližnji so vam naklonjeni. Sicer pa je položaj nekoliko napet in se morate izogniti prehitrim odločitvam.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Novi odnosi bodo imeli prevladujočo vlogo, toda zato ne smete pozabiti na svoje stare znance. Če bi storili to, bi utegnile nastati zle posledice. V poslovnem življenju ne bo nobenih ovir, in svoje načrte in zamisli boste s lahkoto uresnili.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Tudi teden boste nekoliko nezadovoljni, ker vaši bližnji ne reagirajo tako na vaše obnove, kakor bi vi hoteli. Obstaja težnja po ljubezni in nesporazumi, vendar pa se bo najbrž še ta teden vse ugodilo. Vztrajajte pri uresnitvi svojih načrtov.

Iz naših krajev

T E D E N

Višanje življenjskih stroškov, ki je jasno razvidno iz poročila občinskega odbora za prehrano o cenah v avgustu, v katerem so navedene cene za vse glavne življenjske potrebščine, je v tem tednu zabeležilo nov skok. Cen mesa je v prodaji na drobno, Akcija mesarjev za podražitev mesa, ki se je pričela že pred časom, se je tako za ključila z njihovo zmago, seveda na škodo potrošnikov. Kot znano so mesarji v podkrepitvi svojih zahtev najprej najavili zaporo mesnic za torek in sredo. Po razgovoru s prefektom dr. Pasinom so zaporo sicer prekinili, vendar pa samo zato, ker so dobili določena zagotovila, da bo pristojna prefekturalna komisija upoštevala predvsem njihove trditve o podražitvi režijskih stroškov. Temu je sledil sestanek tehnične komisije pokrajinskega odbora za cene, ki je pristal na upravičenost zahtev mesarjev in končno se je v sredo sestal pokrajinski odbor za cene, ki je določil nove poviške, s katerimi je skoraj v polni meri zadostil zahteve mesarjev. Nove cene govejega mesa so za 40 do 180 lir višje kot je bilo prej, telečje mesa pa se je povišalo za 40 do 60 lir. Tudi mesarji s tem očito niso zadovoljni, saj so na svojem sestanku po tem sklepu pokrajinskega odbora za cene, izjavili, da smatrajo te cene samo za prehodne, ker jim še vedno ne jamčijo upravičenega dobička, in da bo v kratkem moralo slediti novo zvišanje cen.

Zadeva s povišanjem tarif Acegata se je v toliko uredila, da je tržaški občinski odbor na priporočilo občinskega sveta in na izrečno zavzemanje socialistov, sklenil obnoviti ezele liste za delavce in nekatere druge ugodnosti, vendar pa vprašanje krize Acegata s tem ni bilo rešeno in že se postavlja nujno vprašanje nove upravne komisije tega velikega podjetja, ker bo sedanji upravni komisiji potekel mandatni rok 31. dec.

Sindikalno življenje je zabeležilo precejšnjo dejavnost. Delno je bilo navezano na borbo proti povišanju tarif Acegata oz. za obnovo nekaterih ugodnosti za delavce, v ostalem pa je bilo kronano s pomembnim uspehom borbe proti odpuštom v milski ladjedelniški delavnici, kjer so po posredovanju delnega odbornika Gusta prekinili odpušt 237 delavcev, in sicer tako, da se od 70 delavcev, ki so že dobili odpoved, 41 ponovno vključil v proizvodnjo, ostalih 29 pa začasnemu odpuštu z ugodnostmi do konca leta. Z uspehom se je zaključila tudi enotna stavka v podjetju Difi, ker je vodstvo podjetja prekinilo odpušt članov notranje komisije, 24 ur so stavkali delavci lesne industrije, 48 ur pa delavci, ki so zaposleni v kamnolomih. Ta stavka zanima na našem področju okrog 1200 delavcev.

Znata je bila v minulem tednu dejavnost tržaške trgovske zbornice. Predsedem je zbornica zavzela odločno stališče v prizadevanjih za premošitev težav v lokalni ladjedelniški industriji. Predsednik zbornice je pozval ministra za trgovsko mornarico, naj pospešijo predložitev zakona o podpori za gradnjo ladij in brodarstva. Govoril so tudi o krizi v gradbeništvu, o položaju lokalnega obrtništva, o turističnih vprašanjih zaliva, o prihodnosti libanonskih gospodarskih predstavnikov ter o odhodu tržaške gospodarske delegacije na velesejem na Dunaj. Prav tako je predsednik poročal o obisku tržaške gospodarske delegacije na vinskem sejmu v Ljubljani, kamor je, kot znano, odpotovalo z dvema kolektivnim izletoma skoraj 500 Tržačanov.

Tudi dejavnost v okviru deželnih organov je bila zelo razgibana. Predsednik deželnega odbora dr. Berzanti je izdal dekrete, s katerimi je določil 12 odbornikov in namestnikov njihove pristojnosti. Prvi od teh dekretov pooblašča odbornika prof. Dulcijo, da nadomesti predsednika odbora v primeru njegove odsotnosti ali nezmožnosti izvrševanja funkcij. Paritetna komisija bo razpravljala o zakonodajnem dekretu o deželnih finančnih, odbornik Marpillero je bil v Rimu na razgovorih o vprašanjih gradnje natovodna Trst-Avstrija itd.

V petek so se v Trstu zaključili tečaj o prometu v državah skupnega evropskega tržišča. Tečaj je trajal 19 dni, predavalo je 18 uglednih strokovnjakov, udeležilo pa se ga je 90 tečajnikov.

Kulturno-prosvetno življenje še ni zaživelo, vendar pa smo imeli v četrtek v Trstu v gosteh mlado slovensko pianistko Dubravko Tomšič, ki je nastopila v Verdiju in bila deležna laskavih priznanj publike in kritike.

Tudi ta teden je bila v ospredju zanimanja vse javnosti na Goriškem nadaljnja oskrbitev krize v industriji. Za najavljene odpušt ali skrajšanje delovnega časa so se

pridružila še druga velika, srednja in mala industrijska podjetja ter veleposredstva. Tako je tekstilna tovarna v Podgori in v Ronkah predložila odpust 300 svojih delavcev in delavcev. O tem bodo razpravljali jutri na sešedu Zveze industrijskih v Goriški predstavniki sindikatov. Odpuste in skrajšanje urnika so najavili še pri CRDA in OET v Trzinu, pri Inces v Zdravščini, IGLEA v Gorici ter pri nekaterih veleposredstvih v Furlaniji. Pokrajinski sindikalni svet Delavske zbornice je imel v petek v Gradski posvetovanje, na katerem je zavzel odločno stališče proti takim manevrom industrijske in agrarne ter pozval k skupni akciji vse sindikate in enoten nastop vseh delavcev v obrambi svojih pravic.

Kriza je nastala tudi pri delovanju bencina in nafte proste cene. Ker je kontingent proste cene za to blago ostal nespremenjen, motorizacija pa je močno narasla, je zmanjka lo pogonskega goriva po znižani ceni. Tako je morala trgovska zbornica prekiniti izdajanje zadevnih nakazil do konca tega leta. Le kamionisti, ki bivajo na področju goriške in sovedenjske občine, bodo prešli znižan obrok nafte ter delavci, ki se vozijo na delo, po pet litrov bencina. Medtem pa so v poslanski zbornici ponovno predložili zahtevo po zvišanju kontingenta proste cene za gorivo.

Izvršni odbor goriške občinske uprave je odobril razna javna dela in med drugim tudi gradnjo mostička za pešce v Hudičevi luknji pod St. Mavrom. Zanj bodo potrošili 350 tisoč lir. V teku je tudi asfaltiranje goriških cest in pločnikov, za kar nameravajo letos potrošiti okrog 300 milijonov lir. Ta dela so zajela tudi Stander, Podgora, Ločnik ter Livado v Gorici.

Prejšnjo soboto je bila delegacija demokratistanskega kroga Rizatti na obisku v Ljubljani, kjer so se sestali s predsednikom ljubljanske občine in z. Topino in s predstavnikami kulturnih, športnih in drugih resorsov. Razpravljali so o skupnih problemih obeh mest, o gradnji avto ceste Gorica-Ljubljana in o navezavi se večjih kulturnih in športnih stikov in izmenjav med obeh mestoma.

Vsak dan sonca je dragocen za dobro vino

Bliza se čas trgatve. Trte so letos dobro obrodile, vreme je ugodno in obeta se nam dober vinski pridelek. Vиноgradniki si od tega mnogo obetajo in vsi jim želimo, da bi bil njihov trud bogato poplačan.

Objavili smo že več člankov in navodil glede trgatve in opravljanja s mostom in vino. Zaradi tega ne bomo zdaj vsega ponavljali, vendar moramo vse vložnike v vinski posel opozoriti: «Ne trgajte grozdja, dokler ni popolnoma dozorelo!»

Slišali smo, da v nekaterih krajih nameravajo začeti s trgatvijo že te dni, češ, da je grozdje že zrelo. Ne moremo razumeti, zakaj se jim tako mudi.

Vsak dan, vsaka ura sonca je zdaj za grozdje, za vino, za vložnika zlata vredna. Deževnega vremena ni in je upati, da ga ne bo prav te dni. Kdor bo zdaj začel s trgatvijo, bo škodoval sam sebi in bo z večjo težavo prodal svoje vino. Taki vložniki, na! pomnijo, da letos ne pričakujemo dobrega vina le v vinskih kupcih. Lanska letina ni bila tako dobra in vreme ni bilo ugodno, vendar so nekateri vložniki ohranili kakovost vina tudi s tem, da so pozno začeli s trgatvijo.

Pri tem bi radi opozorili naše vložnike, da bodo prihodnje leto v vseh podeželskih občinah verjetno pa bomo imeli tudi pokrajinsko razstavo najboljših vin. In za vinske razstave je treba pripravljati že ob trgatvi.

IZ LONJERJA

Fazani in grozdje

Vinogradniki iz Lonjerja in Podlonjerja se pritožujejo, da jim fazani delajo škodo v vinskih

gradih, ker «zobajo» grozdne jagode. Fazani so se pojavili pred dvema leti in jih je vedno več. Prizadeži kmetje so se lani pritožili na Kmetijsko nadzorstvo in na Lovsko zvezo. Rekli so jim, naj pustijo poskodovane grozde na trtah in da bodo po trgatvi ocenili ter plačali škodo, toda po trgatvi ni bilo nobenega in ni bilo več govora o odškodnini. Letos je škoda večja kot lani. Zaradi tega so se vinogradniki obrnili na Kmečko zvezo in Zvezo malih posestnikov, da bi posredovali na pristojnem mestu. Upati je, da bo Lovska zveza tokrat napravila svojo dolžnost in plačala prizadežim vinogradnikom škodo, ki jo povzročajo fazani.

NEPOZABNO DOŽIVETJE IN URESNIČITEV STARIH ŽELJA

Izlet skupine beneških Slovencev v Postojnsko jamo in v Ljubljano

V nedeljo, 6. septembra, sta v jutranjih urah odpejala v Ljubljano na vinsko razstavo dva avtobusa beneških Slovencev in nekaj prijateljev Furlanov iz narodnostno nesanih občin. Razen avtobusov je šlo še nekaj avtomobilov. Vseh skupaj smo našli pri kosilu v Ljubljani 120 ljudi, med katerimi je bilo največ kmetov iz nadiških dolin.

Izlet sta organizirala slovensko prosvetno društvo «Ivan Trnko» iz Cedada in Zveza kmetov.

Izletniki so si ogledali zjutraj znamenito Postojnsko jamo. Za večino je bil to prvi ogled. Naši ljudje se niso mogli načuditi, da nudi narava takšne čudovite lepote. Vsi so izrazili željo, da bi se spet vrnili in pripeljali svoje, svoje žene in prijatelje.

Po ogledu Postojnske jame so jo ubrali Benečani proti

TAKO LEPE PRILOŽNOSTI NIHČE RAD NE ZAMUDI

Nad 1000 Tržačanov je obiskalo mednarodno vinsko razstavo v Ljubljani

Pripravlja se izlet v Umag za ogled kleti, vinogradov in obratov kmetijsko-industrijskega kombinata PIK

Kakor smo že v našem listu poročali, je letošnji jubilejni vinski sejem v Ljubljani obiskalo nad 1000 Tržačanov. Mnogi so šli z izleti, ki so jih organizirale Kmečka zveza, Zveza malih posestnikov in potovalna agencija «Aurora», drugi pa z lastnimi prevoznimi sredstvi. Naši vinogradniki, ki so obiskali vinsko razstavo so se zanimali za razne stroje za vinarstvo in kletarstvo. Opazili so, da na razstavi skoraj ni bilo malih strojev, ki pridejo v

poštev za mala posestva, medtem ko so občudovali lepe in moderne stroje za poljenje, črpalke itd.

Za vse je bila najbolj privlačna pokušnja najboljših vin s celega sveta. Take lepe prilike ni povsod in pogostoma, da lahko pokušaj po želji vino iz Afrike, Amerike, ali celo iz Avstralije. Vinogradniki so seveda primerjali vina iz daljnih krajev s svojimi. Pivci pa so na splošno ugotavljali, da so za nas najbolj primerna naša vina.

Vino po okusu, ali okus po vinu? Kot trham.

Lahko trdimo, da so naši vinogradniki, ki so obiskali to razstavo, razen prijetne zabave odnesli lepe vtise in dobili spodbudo za umno kletarstvo in skrb za vino. Razen tega so prav na tej razstavi spoznali pridike in izdelke nekaterih drugih in podjetij, ki delujejo na Primorskem in v Istri onstran meje. Iz tega se je porodila zamisel, da bi bilo koristno prirediti izlete za ogled nekaterih krajev, kakor n.p. v Umag, Buje, Brda, Vipavsko dolino. Tako sta se tajnika Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov, ki sta vodila izlet naših kmetov v Velenje-Laško in Ljubljano (29. in 30. avgusta), razgovorjala s predstavnikom kmetijskega industrijskega kombinata PIK iz Umaga za ogled kleti in vinogradov pred začetkom trgatve. Mali, toda pester in lepo urejen paviljon tega kombinata, ki je za svojo malverzijo dobil zlato kolajno, je na razstavi pritegnil pozornost vseh obiskovalcev (krasno namizno grozdje, vino v pletenkah). PIK je tudi kupil od podjetja Bordolin iz Pordenona veliko aparaturo za pranje, polnjenje in etiketiranje steklenic, ki je bila razstavljena v velikem paviljonu za stroje. Obisk velike kleti v Umagu, novih vinogradov in obratov, ki spadajo v kombinat PIK, bi bil zelo zanimiv. Izlet bi lahko priredili ob koncu septembra ali v začetku oktobra. Za pot v Umag zadostuje prepuščena. Odpotovati bi jutraj in se vrnili zvečer. Cena za izlet in kosilo bi bila zelo nizka. Vseka-

kor bo tajništvo Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov pravočasno sporočilo, kdaj bo izlet.

IZ BOLJUNCA

Umrli je Josip Maver

V sredo je v tržaški bolnišnici umrl naš vačan Josip Maver, po domače Jože Curmek, ki smo ga v petek popoldne pokopali na domačem pokopališču. Takega pogreba res nismo še videli v naši vasi. Na zadnji poti so ga spremlili razen svojcev vsi vaščani, njegovi delovni tovariši podjetja Panfil, pri katerem je delal, ter številni znanci in prijatelji iz sosednjih vasi in mesta. Umrli je, ko je bil star šele 49 let. Prej je bil vedno zdrav, pred nekaj dnevi pa je nenadoma zbolel. Odpejali so ga v bolnišnico, toda ni bilo več nobene pomoči.

Pokojni Jože je bil zelo marljiv in zavezanec. Ko mu še ni bilo 20 let, je bil obsojen na pet let konfinacije skupno z nekaterimi prijatelji, ker so prepevali v gostilni slovenske narodne in delavske pesmi. Iz konfinacije je moral k vojakom, med zadnjo vojno pa se je boril v partizanskih vrstah. Po koncu vojne je dobil delo pri podjetju Panfil, kjer je bil delovodja.

Njegova smrt je hudo prizadela ženo Marijo, sina in hčerko ter svoje, katerim izražamo globoko sožalje. Dragemu Jožetu pa naj bo lahka domača zemlja.

Paviljon kombinata PIK iz Umaga je vzbujal veliko zanimanje

Skupina tržaških izletnikov pri pokušnji vin

Ogledujejo si stroje za kletarstvo

Srbske specialitete so šle vsem v slast

IZ ZGODOVINE NAŠIH KRAŠKIH VASI

Prečenci so imeli v preteklosti razvito kmetijstvo

Danes šteje Prečnik 30 hišnih števil - Število goveda se je zelo skrcilo - Trdno se še drži vinogradništvo - Medsebojna povezanost vaščanov

Sicer je velik odstotek domačinov že davno iskal zaposlitev izven kraja, predvsem v nabrežinskih kamnolomih, na železnici in drugod ter si je v vas s tem nadela delavski pekat. To hkrati pomeni vrkanje novih pojmov o svetu in življenju, različnih od onih iz nekdajne vasiške skupnosti. Bojazan za obstoj je preskočila meje nekdajnega umirjenosti in se močno napihnila; vrti se v glavnem okrog vprašanja: zaposlitve (zaslužka, dela), za kar ni nikoli dovolj jamstva. Veljajo misli sebnim nagajenjem krčevito držijo

nekega delavca, ki pravi: «Vse je za nas vedno lažje in boljše, a vse je hkrati tudi težje in slabše». V letih preprostih besedah je dosti resnice in v njej nasprotja, ki so za današnje, tako imenovane, starije, tako značilna. Danes šteje Prečnik 30 hišnih števil, a 27 domov, razen treh, vse delavsko-kmečke. Samostojna kmetija — še meč, potome nekdajne velike kmetije — je ena. A prav ta prav tako verno kaže, da kri res ni voda. Na predni gospodar se namreč s svoje zemlje, se ukvarja zlasti z

živinorejo (ki je in bo, kot on pravi, trdi, glavna opora kmetovanja) in vinarstvu (ima dve odlični, preprosti besedah, s čimer so se ukvarjali tudi njegovi predniki. Samo delavska družina (brez zemlje) je ena, ena pa obrtniška. V vasi je še stara gostilna Legisa. Družine z dvojnimi polklem (delavsko-kmečkim) se le s težavo ukvarjajo z zemljo, ker se ji morejo posvečati le v prostih urah. Vendar je nekaj njihovih površine skrbno obdelane. Neko med rilo za to je zlasti živinorejo, v

zadnjih petih letih se je število goveda skrcilo na 30 glav in je v hlevih le še 34 repov. Je pa zanimivo, da se vaščani še niso povsem odpovedali prašičerji, saj pride na družino okrog pol glave. Kaže, da se bo ta reja pospešila, ker potrošniki vedno bolj dvomijo v pristnost kupljenih maščob. Razporedoma trdno se drži vinogradništvo (pridelek okrog 80 hl). S sadjarstvom je kot povsod po naših krajih: sadje ni več sestavni del prehrane, in kolikor ga hiša potrebuje, si ga nabavi. Če raste še kakšno osamelno sadno drevje, je le medel spomin na nekdajne dni. Odveč bi bilo naglašati, da je sadje zdrava hrana in vse, kar pride neposredno izpod umnih kmečkih rok, je mnogo več vredno in v vsakem pogledu cenejšo, kot pa to, kar nam posreduje trg.

Prečnik je svojčasno spadal v silvsko občino, ki je bila med petoro občin, ki danes sestavljajo devinsko-nabrežinsko občino. V cerkvenem in silemskem pogledu spadamo še od nekdaj pod Šempolj. Ker ni bilo v vasi možnosti za kulturno-prosvetno delo, so vaščani sodelovali s Šempoljci, in to še najbolj po zadnji svetovni vojni. Žal ne moremo šteti za napredek, če je to delovanje prenehalo, in pomeni za našo narodno manjšino korak nazaj. Vaščani so ljubitelji petja in v njih še vedno tli iskra nagnjenja k prosveti, a brez pobude in vodstva je ustreza dejav-

nost izključena. Pri nas je bila navada, da smo skupinsko in množično posekali velesile, cerkvene šagre, osmice v sosesčini in bili v vsem enotni. Trdna medsebojna povezanost je že prastara lastnost Prečencev; vsak vačan se je v preteklosti zavzel za sovaščan in mu v potrebi pomagal. Čud medsebojne pomoči je bil v vaščanih tako zakoreninjen, da je bil v vsaki hiši vedno nekaj, kar je bilo vrednotno, verjetno prenesena semkaj s Balkana po prvih naseljencih (Uskokih) kot dediščina nekdajnega zadržnega življenja.

Vas je s svojo napredno miselnostjo dala v narodnosvobodilni borbi svoj prispevek. Josip Knez je bil v vasi močnejši mučenik leta 1944 izkraljeval na gmajni Robida, zadet od nacistične krogle. Skromen je bil njegov spomenik na kraju smrti, a še ta je bil razpadel. Taborišča so zahtevala štiri žrtve (3 moške in eno žensko), Rižarna v Trstu pa eno mladenko. Spomin na to našo črno usodo postopno mineva. A prav takšne žrtve so pripomočje, da se niso zveržniki na klepi rasistov uresničili in nismo padli v okove skrajnega ponižanja našega osebnega in narodnega dostojanstva ter postopnega umiranja. Koliko tega posreduje naša mladina — bodočim rodovom? Na to naj bi jo opozarjal vsaj skromen spomenik v vasi!

J. F.

(KONEC)

KMETJE, VRTNARJI

Za vsako vašo potrebo se obrnite na domačo tvrdko

FURLANI EDVARD

TRST, Ul. Milano 18 - Telef. 35-169

katera vam nudi po najnižjih cenah navadne in hidravlične stikalnice (prese), grozdne mlince — navadne in na električni pogon ter razno vinsko posodo, kakor: kadi, brentače, brente, škatle, hrastove sode ter vse potrebno za trgatve. Ekskluzivni zastopnik za Furlanijo-Juljsko krajino svetovno znanih strojev za obdelovanje zemlje, ter kosilnice «AGRIA»

Nagrajeni vinogradniki iz miljske občine

V torek so v Miljah podelili nagrade vinogradnikom iz miljske občine, ki so se udeležili s svojim prideikom vinske razstave v Miljah (od 31. julija do 3. avgusta). Za belo vino so bili nagrajeni: Mario Lenardon, Giovanni

Bergamasco in Luigi Bortolin. Za črno Luigi Bortolin, Giovanni Pecchiari in Anton Scheriani-Skerjanc. Priznanje za udeležbo na razstavi so dobili Michele Colmo, De Angeli, Roc-

Skerjanc, Pietro Crevatin in Vladimir Eber. Prvo nagrado za kiosk je dobil De Angeli, drugo Josip Scheriani-Skerjanc. Luigi Bortolin pa je dobil tudi srebrno kolajno za svojo poštreno delo za selekcijo vin.

Proizvajalci vina
ne čakajte zadnje dni, da si nabavite vse potrebno za vašo klet
IMPORT - EXPORT
odvetniki, notarji, administratorji občin in ostale ustanove kupite stroje za kopije THERMO-FAX ena kopija vsake štiri sekunde)
Z novim skladiščem 3M MINNESOTA v TRSTU se nadaljuje razprodaja: hladilnikov, pralnih strojev, kuhinjske opreme in drugih potrebnih pri

U. Bazzanella
TRST, UL. F. VENEZIAN 5
TEL. 24197

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes, 13. t. m. ob 20. uri (v dvorani ob 18. uri)
Cinemascope barvi film:
«LA VEGLIA DELLE AQUILE»
(BEDENJE ORLOV)
IGRA: Rock Hudson

Berginc Franc
UVOZ - IZVOZ in PREDSTAVNIŠTVA
TRST - ULICA IMBRIANI, 8 - TEL. 28-748
• KOVINO, RUDNINO
• STROJE
• ELEKTRICNI MATERIAL
• ORODJE
• TEHNIČNI MATERIAL
• GRADNENI MATERIAL
• GREMOG
• KEMICNE IZDELKE
• KRZNO IN USNJE
• TEKSTILNE PROIZVODE

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes, 13. t. m. ob 16. uri barvni Universal film:
16. uri barvni Universal film:
«SCIARADA»
IGRATA: Audrey Hepburn in Gary Grant

KINO «IRIS» PROSEK
predvaja danes, 13. t. m. ob 16. uri Paramount technicolor film:
I TRE DELLA CROCE DEL SU
(TROJICA JUZNEGA KRIZA)
IGRAJO: John Wayne, Elizabeth Allan, Jack Warden

Kino na Encinah
predvaja danes, 13. t. m. ob 15. uri Metro barvni film:
Metro-Goldwyn-Mayer
una Produzione di Samuel Bronston
IL POTERE LA PASSIONE LA GRANDEZZA LA GLORIA
70mm SUPER TECHNICOLOR
KRALJ KRALJEV
Kristusovo življenje po njegovi besedi

FARIANI
LADIJSKA POPRAVILA - OSKRBA ZA LADJE
FARIANI
TRST, UL. Corti 2 - tel. 36-141, 36-955
UL. N. Sauro 6 - tel. 29-978

Radio Trst A
8.00 Kolodar; 8.30 Poslušali boste... 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Revija slovenskih pevskih zborov; 10.00 Misa; nato Orkester Len Mercer; 11.15 Oddaja za najmlajše; nato Yvette Horner; 12.30 Služ. nabožna pesem; 12.30 Glasba po želji; 13.30 Glasba po želji; 14.45 Laka glasba; 15.00 Zlata risanka: Remo Germani; 15.20 Tamburaški ansambl; 15.40 Jam session; 16.00 Velike ljubeznosti; 16.30 Baletna glasba; 17.30 Pop-danski ples; 19.00 Pesmi brez besed; 19.15 Nedeljski vestnik; 19.30 Operetna glasba; 20.00 Sport; 20.30 Včeraj in danes; 21.00 Poliklor; 21.30 Godalni orkestri; 22.00 Nedelja v sportu; 22.10 Plesite z nami; 23.00 Zbori a cappella.

Trst
9.30 Kmetijska oddaja; 11.10 Tržaški tamburaški orkester.

Koper
7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 8.40 Domače vize; 9.00 Reporata; 9.15 Zbavniki; 10.00 Prenos RL; 10.30 Operne arije; 11.30 V nedeljo skupaj; 11.30 Reporata; 11.50 in 12.50 Glasba po želji; 12.35 Zunanje politični pregledi; 13.40 Od melodije do melodije; 14.00 Glasba po želji; 15.15 Domače pesmi in melodije; 16.00 Prenos RL; 19.00 Trio orgel; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba.

Nacionalni program
6.30 Vreme na ital. morjih; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.10 Nabožna glasba; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.25 Orkestri; 13.25 Vzponedni glasovi; 14.00 Operna glasba; 14.30 V nedeljo skupaj; 16.00 Radijska igrata; 16.15 Nogomet od minute do minute; 17.45 Mednarodni koncert; 18.30 Sardinjska narodna pesem; 18.45 Vatikanski koncert; 19.00 Pianist A. Previni; 19.15 Sportna nedelja; 20.25 Nepozabne pesmi; 21.00 Simf. koncert.

II. program
7.45 Jutranja glasba; 8.40 Ital. pesmi in plesi; 9.00 Oddaja za ženske; 9.35 in 10.35 Oddaja sm; 12.10 Plošče tedna; 13.40 Veseli program; 14.00 Nedeljski orkestri; 15.00 Marševce na Zemlji; 16.15 Klaskon; 17.00 Glasba in sport; 18.35 Vaši izbranci; 20.00 O onemernem gledališču; 21.00 Nedeljski sport; 21.40 Glasba v večeru; 22.10 Revijski program.

III. program
16.30 Bachove kantate; 17.30 Fruttero in Lucentini: «Poverjenec»; 18.40 Radijska igrata; 19.00 Dve Casellovi skladbi; 19.15 Gledališki pregled; 19.30 Koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Webrov Koncert št. 1; 21.20 Prokofjev-Mendelssohn: «Poroka v samostanu».

Slovenija
7.15 Narodni zvoki; 8.00 Mladinska igra; 8.40 Bertolotti: Andersenove pravljice; 9.05 Naši poslušalci četisti; 10.00 Še pomnite, tovariši...; 10.30 Pesmi borbe in dela; 11.00 Orkester Carmen Dragon; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Vedre melodije; 11.40 Nedeljska reportaža; 12.05 Naši poslušalci četisti; 13.30 Za naslovas; 14.00 Koncert; 14.15 Po slovenskih deželah; 15.05 «Danes po polnočnem»; 16.00 Humoreska tedna; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 R. Schumann; 20.50 Športna poročila; 21.00 Melodije;

Goriško-beneški dnevnik

ŠOLSKO VESTI

Vpisovanje v otroške vrte in slovenske osnovne šole

Vpisite svoje otroke na najbližji slovenski šoli

Vpisovanje v občinske otroške vrte v Gorici se bo začelo v ponedeljek 14. t. m. in se zaključilo v soboto 19. t. m. Za vpisovanje velja urnik od 9. do 12. ure. Vpisujejo v prostorih občinskih otroških vrtcev, Slovenske otroke bodo vpisovali v otroških vrtcih v UL. Croce 3 in v UL. Randaccio 10. Reden pouk se bo pričel 1. oktobra. Vpisujejo otroke, ki so rojeni v letih 1959-60-61. Predložiti je treba rojstni list in potrdilo o cepljenju proti kozam, davici in otroški parali. Vpisovanje v slovenske osnovne šole na Goriškem za šolsko leto 1964-65 bo na posameznih osnovnih šolah od 18. do 26. septembra. Slovenskim staršem priporočamo, naj vpišejo svoje otroke v najbližjo slovensko osnovno šolo in naj pri tem ne čakajo na zadnji dan.

Vpisovanje v občinske otroke vrte v Gorici se bo začelo v ponedeljek 14. t. m. in se zaključilo v soboto 19. t. m. Za vpisovanje velja urnik od 9. do 12. ure. Vpisujejo v prostorih občinskih otroških vrtcev, Slovenske otroke bodo vpisovali v otroških vrtcih v UL. Croce 3 in v UL. Randaccio 10. Reden pouk se bo pričel 1. oktobra. Vpisujejo otroke, ki so rojeni v letih 1959-60-61. Predložiti je treba rojstni list in potrdilo o cepljenju proti kozam, davici in otroški parali. Vpisovanje v slovenske osnovne šole na Goriškem za šolsko leto 1964-65 bo na posameznih osnovnih šolah od 18. do 26. septembra. Slovenskim staršem priporočamo, naj vpišejo svoje otroke v najbližjo slovensko osnovno šolo in naj pri tem ne čakajo na zadnji dan.

Ponovno naj se odpre v Podgori slovenski otroški vrt

Predstavniki SKGZ je pismo izročili odborniku za šolstvo in prejel zagotovilo, da bodo prošnjo upoštevali

Slovenski starši iz Podgore, ki imajo otroke, ki so vpisani v slovenski otroški vrt, so naslovili na goriškega župana dr. Gallarottija pismo naslednje vsebine: «Podpisani starši, ki imajo stalno bivališče v Podgori, se obračajo do Vas s prošnjo, da bi poskrbeli za ponovno odprtje slovenskega vrtca v Podgori s slovenskim učnim jezikom. Prepis tega pisma so poslali tudi deželni vodstvu ONAIRC v Vidmu. Podpredsednik Slovenskega kulturno gospodarske zveze dr. Peter Sincin se je pretekli petek zglasil na županovo ter v odsotnosti župana izročil pismo odborniku za šolstvo Ljudi. Ta je vzel željo staršev iz Podgore na znanje in obljubil, da jo bodo upoštevali, ker ni kakšnih posebnih razlogov ali zahtev za rešitev tega problema. Ob tej priliki je predstavnik SKGZ proučil z odbornikom za šolstvo tudi položaj in probleme drugih slovenskih vrtcev, osnovnih in srednjih šol na področju goriške občine ter dobil zagotovilo, da se bo občin- ska uprava zanje pobrignila v nekaj svojih zmogljivostih. Tudi predstavnica ONAIRC v Gorici je izjavila, da ta ustanova nima ničesar proti odprtju slovenskega vrtca v Podgori v okviru obstoječih predpisov. Omenjeno prošnjo so podpisali starši, ki imajo skupno 16 otrok, ki bodo vpisani v slovenski vrt. Predvideva najmanj 15 otrok pri zahtevi za odprtje katerega otroškega vrtca, s tem strani torej ni nobenih ovir. Prav tako bi ne moglo obstajati ovir, kar se tiče prostorov. Pred leti smo že imeli slovenski otroški vrt v Podgori, ki pa so ga pozneje združili z italijanskim otroškim vrtcem in tako je sloven- ski vrt izginil. Slovenski starši so tedaj nehalno pošiljali vanj svoje otroke. Sedaj pa zahtevamo, da se jim ukinijo otroški vrtci zopet odpre, kar imajo dovolj otrok zanj. Ker gre v tem primeru bolj kot za odprtje novega otroškega vrtca, za odpravo krivice, ki je bila napravljena z ukinitvijo že obstoječega take šole, pričakujemo, da bosta tako občinska uprava kot uprava ONAIRC storila vse potrebno, da bo zadosteno tej upravičeni želji staršev že v začetku novega šolskega leta.

Goriški železničarji na izletu v Slovenijo

Dva avtobusa goriških železničarjev in njihovih družinskih članov se je odpravila danes na izlet v Slovenijo. V načrtu imajo obisk Postojnske jame in Ljubljane ter drugje po krajavi v Sloveniji.

Tudi 47 policajev iz Vidma je prejšnji petek odšlo na obisk na Reko, od koder so potem krenili še v Senj in Zadar.

Prireditve v Gorici «Pokaži kaj znaš»

Vodstvo godbenega krožka «Nemci», ki ga sestavljajo mladi slovenski fantje (iz Gorice in Sovodnja), namerava organizirati v nedeljo dne 27. septembra prvo prireditvev pod geslom «Pokaži kaj znaš». Prireditve se bo vršila v Prosvetni dvorani v Gorici, na Korzu Verdi. Nastopali bodo solisti, komaj ustanovljeni godbeni ansambl s pevi ter mladi igralci-diletanti. Vstop samo z vabilom. Tisti mladeniči in mladinke, ki želijo sodelovati in nastopiti pri tej prireditvi, naj javijo pripravljalnemu odboru najkasneje do torka 15. t. m. svojo udeležbo in svoj program za nastop. Prijave se sprejemajo na sedežu krožka v Prosvetni dvorani v Sovodnjah.

Kratke iz bolnišnice

Ko je naglo pritisnil na zavore pri svojem motokicku je padel na Placuti 41-letni slikar Giuseppe Tortul iz Gorice, UL Bosco 1. Pri tem se je udaril na desni ramni. V bolnišnici so mu nudili prvo pomoč. Okrevale bo v 10 dneh.

Na delu pri tovarni dežnikov Poletti v Gorici se je včeraj popoldne zbral z ostrim predmetom na levi roki 18-letni Mirjeta Quarnal iz Rude. V bolnišnici so ji nudili prvo pomoč. Okrevale bo v 10 dneh.

Pravtako iz Rude je 20-letna Ana Utjan, ki se je tudi ranila na delu pri podjetju Corelli v Gorici, kjer se ji je desna roka zapletla v stroj, z katerim je upravljala, da se je ranila na mezinico desne roke. Nudili so ji prvo pomoč. Okrevale bo v 10 dneh.

Mali oglasi

Osma v št. Mavru pri Devinarju toči pristno in dobro domače vino po nizki ceni. Priporoča se za obisk.

Prosvetno društvo «BRISKI GRČI» - Števerjan

priredi danes 13. in jutri 14. septembra

Praznik grozdja

na dvorišču gostilne DVOR z naslednjim programom:

DANES 13. septembra — ob 15. uri tekmovalje v briškoli za 6 nagrad

ob 18. uri NASTOP PLESALCEV NA KOTALKAR iz Trsta od 20. ure dalje PLES

PONEDELJEK, 14. septembra — od 20. ure dalje PLES s tekmovalcem v valčku

ob 23. uri bo prosta trgatve grozdja nad plesiščem

Za ples bo igral

BRISKI KVINTET

Deloval bo dobro založen buffet s pristnim domačim vinom, prigrizkom in grozdem

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
V tednu od 6. do 12. septembra se je rodilo v Gorici 28 otrok, umrlo je štiri osebe, porok je bilo 6 in tudi 6 očičev.

Rojstva: Cristina Marizza, Paolo Maruzzi, Sergio Ferrera, Gianluca Sardielli, Giuliana Perco, Claudio Pocar, Franca Perin, Giovanni Travaglini, Neda Codermaz, Alessandra Abruscato, mrtvorojena Maria Dosso, Paolo Visintin, Giorgio Podgornik, Adriana Culot, Rita Rizzoli, Claudia Sfiligoj, Maria de Fornasari, Caterina Stanzani, Claudia Ianni, Isabella Bertolini, Anna Fabbricci, Pierpaolo Bonetti, Stefano Marsaga, Antonietta Ziani, Anna Boriani in Fulvio Omero.

Umrl: barist 68-letni Vincenzo Bagardi, upokojenec 70-letni Albert Selič, delavec 60-letni Natale Foffi.

Poroče: 68-letni Augusto Gandin.

Poroče: trgovca Giuseppe Screm in gospodinja Anna Covacic; delavec Gaetano Scagliarini in tekstilka Clara Stanta; uradnik Silvio Vidali in telefonistka Laura Atena; inženir Franco Monticone in gospodinja Anita Planetti; telefonist Giorgio Oleotto in uradnica Maria Franzot; študent Giuseppe Morace in gospodinja Maria Rajer.

Oklici: elektrotehnik Antonio Danelli in predikta Nadia Battistutta; agrarni doktor Elmo Gasparin in gospodinja Liliana Pittoni; agrarni inženir Enzo Miani in gospodinja Liliana Gatto; geometer Luciano Vattolo in uradnica Annamaria Baracetti; geolog Miho Korošič in študentka Magda Sfiligoj; trgovca Giancarlo Simonelli in trgovka Laura Dizor.

DEZURNA LEKARNA
Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna PONTONI-BASSI v Rastelu št. 26. tel. 33-49.

DEZURNA CVETLIČARNA
Danes 13. septembra bo v Gorici odprta cvetličarna Voigtlander — UL. IX. Agosto št. 3; tel. 24-33.

TEMPERATURA VČERAJ
Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 25,6 stopinje ob 14.30 in najnižjo 17,8 stopinje ob 14.40. Povprečna dnevna vlaga 79 odstotkov.

adriaimpex
D. D.
UVOZ IZVOZ
ZASTOPSTVA
TRST - UL. GEPPA 9-III - TEL. 38-770, 29-135

**HOTEL
LEV**
LIUHLJANA
vo njakova 1
telefon 30-555
Telegram:
LEVHOTEL
LIUHLJANA
«A» kat.

209 sob s kopalnico,
restavracija, terase,
dancing kavarna, a-
peritiv bar, slašci-
farna, poslovne in klub-
ske sobe, sale za
bankete in konferen-
ce, lastne garaje in
prostor za parkira-
nje, hladilnice za div-
ljadino in boksa za pse
na ulaznem

HOTEL "SLO"
LJUBLJANA Pitova 10, tel. 20-644, 20-645 (Jugoslavija)

Opozarjamo spoštovano javnost na naše usluge, ki jih nudimo v kletni restavraciji, kjer si lahko pomočniki specialitet po zelo pristopnih cenah.

Hotel Vam nudi 177 modernih ležišč. V moderno urejeni hotelski restavraciji Vam nudimo vse domače in tuje specialitete. Dnevno večerni koncert v kavarni V nočnem BARU se lahko vsak večer zabavate ob prijetnih zvokih in mednarodnem artistskem programu.

Sprejemamo rezervacije za manjša in večja družja. Telefon: 20-641-44

HOTEL «JELOVICA» - BLEĐ - TEL. 316

BLED vabi

Hoteli ob jezeru, obnovljeni blejski grad z restavracijo, festivali, dnevna glasba in ples, pravičnice izletniške točke in druga razvedrila

LETA 1991

PARK HOTEL
BLED
Telefoni 284 338

EL GORICA
200 ležic, restavracija,
kavarna, nočni bar
Hotel odprt ceo leto.
V restorani Park hotela je tudi
Sporthotel na Pokljuki in izlet-
niski dom v Ribnem. Vsi obrati
poslujejo celoletno

Izkoristite vaš izlet za ogled izvirkov VIPAVE
V HOTELU VIPAVA in v GOSTIŠČU
OB IZVIRU vas prijetno postrežejo

HOTEL ADRIA

ANKARAN (bivši S. Nicolò) Telefon 74-112
ODPRT SKOZI CELO LETO

T. G. P. - METROPOL
PIRAN - Telefon 73-313

vablja na odlične specialitete in izbrane pijače v vseh svojih
obratih; nočni bar »Tri papige« v Piranu z mednarodnim
artističnim programom, opri je vsak dan razen srede.
Priporočamo novo restavracijo »Lucija« pri Portorožu.

UGODNO UGODNO UGODNO

USNENI IZDELKI (kavčki, potovalke, torbice) v največji izbiri
pri
VELEBLAGOVNICA

nama

Obiščite naše poslovalnice:

- PRED POSTO - Cankarjeva ul 1
- TROMOSTOVJE - Wolfova ul 1
- KONFEKCIJA - Čopova ul 8

20 ODS. POPUSTA ZA NAKUP S TUJO VALUTO
UGODNO ☐ UGODNO ☐ UGODNO ☐

arčevala, naj se ne zave- | vlada je bila namreč uredila

Forster i
danske dr
Zveze nar
V Nemčiji
skvirali pri
a avtomobile,
izvedli veliko
V Londnu
» zaprli mu
spet vpokli
zversteviste, po
namnjenen

Cvetkovikom:
oslovilji je bi
jena je bila
a. Nemci v
mirovali. Na
bili na dnevm
med tamkaj
manjšino in
rav tako so
vodilni in tu
so nemurji

na Reki in
proletelatske
v raznih fa
vrteli, pod o
ke organizac
o proletelal
ni namerna
Jugoslo
deli časopisom

marčevala, naj se ne zavzema
je za eno ne za drugo
stran, kajti Jugoslavija mora
ostati nevtralna. Zaradi tega
je razumljivo, da so nepopce
ni ljudje živel v počitniškem
vzdušju kljub vojaškim pri
pravam. Že 19. avgusta je po
riško avtobusno podjetje Rib
vzpostavilo redno tedensko
avtobusno progo »Goriza-Trie
ste-Postumla - Ljubljana-Bled«
avtobus je odhajal iz Gorice
ob sobotah ob 14. uri, prihaja
je na Bled ob 19.30; z Bleda je
odhajal ob nedeljah ob 18. uri
v Gorico pa je prispel ob 23.50
Tako italijanski kot jugoslo
vanski časopisi so bili polni o
glasov, ki so hvalili istrsko ob
morska letovišča. V Postojnski
ljami so za nedeljo 3. septem
bra pripravljali slavnostno raz
svetljevanje in koncert v jami.
Zaradi tega so bili napovedani
»treni populari« — turistični
vlaki iz Gorice, Trsta, z Reke
Tudi turistična agencija »Pun
ki« v Ljubljani je pripravila
la izlet v Postojno.

Tudi na Primorskem in v I
stri, kot v ostalih pokrajinah
države, so bili v tistih dneh
zemanjeni prefekti. Efsistični

vlada je
odnošajo
je in ho
lektiv po
sodeloval
hijo. Na
bežali iz
vijo Pra
la goriska
na rojak
dardi v
zbežati;
je pri C
omejne
Goriska
53.590 p
jasko po
več od
Trstu pa
rastele
pisoval

Zeleni
slavilo in
takrat s
je bil v
28. avgus
je peljal
vrtni, ko
li, saj so
marki pr
skih trans

vlada je bila namreč uređila odnose s katoliško cerkvijo in je hotela z zamenjavo preletkov pokazati dobro voljo v sodelovanju s cerkveno hierarhijo. Slovenci so tudi takrat bežali iz Primorske v Jugoslavijo. Prav v tistih dneh sta bila goriskemu sodišču prijavljena na rojaka Radojivo in Ciril Znidarčič iz Renč, ker sta hotela zbežati v Jugoslavijo čez mejo pri Crnem vrhu. Italijanski obojne straže so ju zasužile. Goriska občina je imela takrat 53.500 prebivalcev, vstevši vojsko posredko. To je mnogo več od današnjega števila v Trstu pa je padal naravni prirastek in "Plečolo" je to pripisoval hudi zimi.

Železniški promet med Jugoslavijo in Nemčijo (Avstrija) je takrat spadala pod Nemčijo. Je bil v tistih dneh zelo oviran. 28. avgusta se je moral vlak, ki je peljal iz Maribora v Gradec, vrniti, ker ga Nemci niso hoteli. saj so bile železnice v Ostmarki prepolne vojaških železniških transportov proti Slovaški.